

Älvsborgarna

Göteborgs garnison

NR 2 • 2019



- Göteborgs Garnisons framtid är ljus
- Grundutbildning i full gång
- Amfibieförbandsutveckling Göteborg

- PROMS
- Kamratföreningarnas verksamhet
- Debatt: Försvarsmaktens framtid



Viljan är halva jobbet – FRAMÅT



Peter Fredriksson C FömedC

Vi har ett förändringsarbete att göra tillsammans inom rubriken FM Tillväxt i Göteborgs garnison. En befäst stad vid Göta älv. ÖB fem ledord i FM förändring är just:

- Tillväxt
- Tillsammans
- Trovärdiga
- Tillgängliga
- Tröskeleffekt

Det är ledord som vi nu redan har börja omsätta i handling både öppet och dolt.

Ett år har gått sedan jag tillträdde som Garnisonchef i Göteborg tillika Chef för Försvarsmedicincentrum (FömedC).

Jag stormtrivs och känner både energin bland medarbetare och ser potentialen i vår utökade garnison. Garnisonen innefattar idag Linköpings detachment, Skredsvik, Kängö, Kåringberget och Älvsborgshuset. Här finns otroliga möjligheter att utvecklas till något stort.

Jag vill Gratulera alla i Göteborgs garnison att tillhöra mycket viktiga utvecklingsfunktioner inom FM.

Kan tillväxt då vara svårt?

Ja- för det kräver av oss att tänka nytt, förändra metoder och granska våra vanor. Att gå först och våga satsa, det kräver både mod och uthållighet, men framförallt en nyfikenhet kryddat med lite självdistans och humor, ja då har man ett recept som brukar fungera.

Grunden är att Göteborgs strategiska värde som vår viktiga logistikport mot väster har tydliggjorts och tagits på allvar i Sverige, både bland politiker och hos övriga myndigheter. Direktförbindelse till de internationella sjöfartslederna via hamnen ökar i värde och lasttonnage.

Vi som bor här har växt upp med denna insikt, generation efter generation, redan när Göteborg grundades 1621 var det för att säkerställa Sveriges försörjning med import och export, vårt välstånd genom handel.

Göteborgs garnisons regemente bildades efter det stora nordiska kriget 1721, vilket innebär att vi 2021 med Borås firar 400 år som städer och har möjligt om politiskt beslutas, fira 300 år som Garnison med regementets status. Även om garnisonen tillkom redan när staden bildades 1621.

Jag beskriver detta för jag anser att genom

att förstå vår historia och militärgeografi kan vi också lättare forma vår väg framåt. Dåtid och nutid hänger ihop precis som vilja och inställning med skicklighet. Därför skall våra traditionsföreningar både användas i vårt förändringsarbete samt giftas ihop med yngre vapenföreningar, så förädlar man och utvecklas.

Vi är Starkare tillsammans då FM i Göteborg skall utvecklas ihop med en ökad förmåga inom Amfibie och Sjukvård som visar att laget är starkare än jaget.

FömedC innehar:

- En mycket hög kompetens och vi levererar hög kvalitet.
- Vi har lätt att rekrytera och är eftertraktade.
- Vi har både viljan och kunskap att lösa vår uppgift.
- FM trovärdighet och verkan bygger på att vi kan ta hand om skadade och sårade i fält.

Ni gör skillnad jag behöver er kompetens och vilja i utvecklingen av Totalförsvarets sjukvårdskoncept och för att lösa Hemvärnets tröskeleffekt att verka som första linjens försvar här och nu. Vår Elfsborgsgrupp och våra hemvärnsbataljoner med musikkårer är dessutom bland rikets bästa.

Struktur för förändring- fem arbetsgrupper skall driva förändringsarbetet:

- AG TILLVÄXT (styrgrupp) med Försvarsmaktsråd Storgöteborg
- AG BEMANNING
- AG STRIDSSKOLA
- AG MARIN TILLVÄXT
- AG HV HUS (utgångsgrupperar hemvärnsbataljonerna närmare sin terräng).

Försvarsmaktsrådets fyra områden är:

- Arbetskraftsrörlighet
- Bostäder
- Infrastruktur och produkter med näringslivet
- Information

Ordning och reda-Trygg arbetsmiljö

- ATO skall tidigt informeras och bjuds in i AG
- Skyddsombuds företrädare skall vara delaktiga i arbetet för att arbetsmiljön skall

ÄLVSBOGARN är ett samarbete mellan Göteborgs garnison/Försvarsmakten, Elfsborgsgruppen/ Försvarsmakten (kontaktperson Dan Nilsson, 0709-458956), Kunglig Älvsborgs Regementes Kamratförening (kontaktperson Lars Rehn, 033-41 49 43) och Göteborgs Garnisons kamratförening. Vidare medverkar traditionsföreningarna genom FVMA och Garnisonssällskapet Göteborg. Redaktör är John-Olov Fridh, john-olov.fridh@hotmail.com, Göteborgs Garnison, Box 5155, 426 05,V Frölunda. Ansvarig utgivare är Bengt Delang.

Tidningen är politiskt oberoende och syftar till att verka för att ena och stärka måluppfyllelsen i Göteborgs garnison och dess kamratföreningar. Vidare skall Älvsborgarna öka omvärldens kunskap om Garnisonen, dess enheter och deras uppdrag. Debattartiklar speglar inte tidningens åsikter utan är debattörernas egna ståndpunkter.

Layout: Studio MT.
Tryckt inom EU av Sandstens Tryckeri AB 2019.

Tidningen stöds av Föreningen för Göteborgs Försvar.

Omslagsbilden: Man har i alla fall inte tagit sig vatten över huvudet under värnpliktsutbildningen!
Foto: Mattis Olsson

Äldre utgåvor av tidningen är lagrade på gsgbg.se under Media.

vara sund med rätt belastning

- Riskanalys genomförs och dokumenteras innan varje förändringssteg och beslut

Stegvisa Mål

- Steg 1 Återställande av Örlogshamnen med uppställningsplats för stridsbåtar.
- Steg 2 Hemvärnsbataljoner och musikkåren utgångsgrupperas nära sina objekt.
- Steg 3 Fältsjukhusets förrådshantering och etableringen av samlad sjukvårdskompetens på radarhöjden i form av en stridsskola.
- Steg 4 En grundutbildningsbataljon har upprättats för att uppnå synergi av olika förmågor och att använda Käsö för grund utbildning av vpl.

VARFÖR

Förändrad omvärld och hotbild. Det är totalförsvaret som försvarar Sverige. Vi måste återupprätta vår beredskap och öka våra förmågor. Vi måste öka tempot

Vi måste gå från en fredsproduktionsfokus till ett krigs- och verkansfokus här och nu. Vi måste utvecklas för att lösa uppgiften kopplat mot omvärlden.

Vårt arbetssätt och våra arbetsmetoder och hur vi samarbetar och är grupperade skall analyseras och utvecklas. Vi skall agera och ta initiativ.

Samla kraft och viljan, vi har allt att vinna. Här har alla ett ansvar att vara uppbyggande och konstruktiva.

Framtiden är ljus och positiv med massor med möjligheter - Vi skall ta de möjligheterna och bli starkare tillsammans med målbild 2025.

Målen är tydliga.

En Stridsskola för Försvarsmedicin och en fältnära sjukvård är nödvändigt för att nå effekt.

Två amfibieregementen är nödvändigt i Sverige och snart en verklighet.

Grattis Göteborgs garnison.

Vi skall bli starkare tillsammans.

Tack för ett bra år, önskar er alla en God Jul och ett Gott Nytt År!

ÖV PETER FREDRIKSSON

KOMMENDANT I GÖTEBORG

CHEF FÖRSVARSMEDICINCENTRUM

PROMS-konsert

26 oktober

Sveriges största blåsorkesterevent i Konserthusmiljö - för 28:e gången inför 2.000 i publiken!

Den 28:e PROMS -konserten i Göteborgs Konserthus gick av stapeln med Claes Malmberg som programvärd och David Lindgren som gästartist inför en entusiastisk och väljungande publik av 2.179 personer.

Göteborg Symphonic Band - HvMk Gbg:s alter ego i frack med 58 musiker + kompgrupp - framförde under ledning av dirigent Anders Lundin bl a två stycken från sitt SM-program i Linköping - som ju renderade en guldmedalj i högsta klassen: "Night" av Torstein Aagard-Nilsen och "New York" från "East Coast Pictures" av Nigel Hess. Vidare innehöll det varierade programmet Freddie Mercury-klassiker som "Bohemian Rhapsody" och "Don't stop me now". Avslutningen innehöll givetvis engelska klassiker som "Rule Britannia", utdrag ur "Fantasia on British Sea Songs" och "Pomp and Circumstance".

PROMS i Göteborg startade 1992 under orkesterns dåvarande chefsdirigent Lars Benstorp. Det har blivit ett av Göteborgs största återkommande årliga konsertevent (frånsett Håkan Hellström på Ullevi, förstås...).

Boka redan nu in nästa års PROMS-konsert som äger rum lördagen den 24 oktober med Nils Landgren som gästartist! www.proms.se

BILDER: HENRIK PREIFORS



INTENSIV HÖST INOM FÖRSVAR



Sårad soldat på kirurgtroppen.

Hösten 2019 och då särskilt oktober månad har varit mycket intensiv ur övningssynpunkt vad gäller den försvarsmedicinska funktionen. Det har genomförts depåövning, KFÖ för 2: a sjukhuskompaniet inom ramen för SWENEX 19, funktionsövning sjukvård och sist men inte minst övning LIV 19. Dessa övningar har engagerat i stort sett alla enheter inom Försvarsmedicincentrum och dessutom andra förband inom Försvarsmakten och civila aktörer. Jag skall här beskriva innehållet i några av dessa moment.

SWENEX 19

Förkortningen står för Swedish Naval Exercise och engagerar i princip hela marinen inklusive den marintaktiska staben. Totalt deltar omkring 2000 personer i övningen varav merparten från de marina förbanden. Övriga deltagare kommer bland annat från Helikopterflottiljen, Blekingen flygflottilj (F17) och FömedC. Ett 15-tal större stridsfartyg som korvetter, minröjningsfartyg, stödfartyg och ubåt tillsammans med stridsbåtar, skolbåtar och bevakningsbåtar deltar i övningen. Utöver fartygen deltar ett antal helikoptrar och stridsflygplan. Dessutom deltar kustbevakningen med cirka 50 personer, ett sjöövervakningsflygplan och ett fartyg. Från FömedC deltog 2: a sjukhuskompaniet. Man genomförde sin KFÖ inom ramen för SWENEX. Detta var mycket bra då marinen kunde pröva sitt sjuk-

vårdskoncept med hela kedjan från skadaplats till Försvarsmaktens mest kvalificerade sjukvårdsförband. Några skadade transporterades till Blekingesjukhuset för att göra bilden av sjukvårdskedjan komplett. Även kirurgitropen som är sjukhuskompaniets mest rörliga del övades. Kirurgitropen består av trauma-, operations- och IVA-avdelning.

De försvarsmedicinska momenten inom SWENEX planeras, genomförs och monitoreras av personal från marinmedicinsektionen på FömedE i samverkan med medarbetare från övriga FömedE och Sjöstridsskolan i Karlskrona.

- I SWENEX understödjer vi marinbasens behov av att ta emot traumapatienter, säger Ingrid Hedman som är övningsledare för kirurgitropen.



Skadad på stridsfältet.

Under SWENEX genomfördes en masskade övning till sjöss som i slutändan belastade såväl sjukhuskompaniet och kirurgitropen, som Blekingesjukhuset. Man tog också emot besök, marintaktisk chef, amiral Anders Olovsson besökte sjukhuset som en del i Marinens DV-dag.

Övningen var mycket givande för kompaniet: -Jag är imponerad! Personalen är väldigt motiverad och inspirerad och gör ett professionellt jobb. Det känns tryggt för mig som ny kompanichef säger David Karlström.

Sammanfattningsvis en lyckad övningen med gott resultat. Personligen menar jag att det är mycket viktigt att vi tränar våra sjukvårdsförband i den kontext som de skall verka i när det blir allvar.

FOTO: ULRIKA ROOS

RSMEDICINEN



Omhändertagande av skadad ombord på fartyg. Det är trångt i mässen!

Funktionsövning sjukvård



2: a sjukhuskompaniet. Förberedelse för operation.

Under oktober genomfördes också funktionsövning sjukvård. I två tåter genomför Utbildningsavdelningen vid FömedE en funktionsövning som innehåller utbildning, övning och träning med försvarsmedicin som den röda tråden. Deltagarna i funktionsövningen denna gång kom från Amf1, TrR, LedR, I19, Ing2, Lv6 och FömedE. Den ena tåten genomförde utbildningen TCCC, Tactical combat casualty care. Den andra tåten riktar sig till sjukvårdsgrupper som utbildas i ledning på samlingsplats för skadade. Efter teori går grupperna ut i fält och genomför praktiska moment. Förutom omhändertagande av skadade och att leda arbetet på samlingsplats har sjukvårdsgruppen också som huvuduppgift att transportera de skadade. Utbildningen avslutades med en övningsdag där deltagarna

mötte olika scenarion i ett stationssystem och genomförde allt från rapportering till omhändertagande vid ett masskadeutfall.

Sammanfattningsvis en mycket uppskattad övning vilket inte minst avspeglar sig i kommentarerna från kursdeltagarna:

- Det är en gåva att få åka iväg på kurs med sin sjukvårdsgrupp, säger Sofia som är förare och sjukvårdare i en sjukvårdsgrupp vid Ledningsregimentet. Gruppmedlemmarna är nya för varandra och det är första gången de jobbar ihop.

- Det är ett lärande och prövande och är jättekul. Det är också lärande att få en inblick i hur andra förband gör.

Forts. nästa sida

INTENSIV HÖST INOM FÖRSVARSMEDICINEN forts.



En svårt skadad patient anländer till sjukhuset och tas emot av ett traumateam.

Foto: Emy Åklundh

Övning LIV 19

Tufft, stressigt men lyckat och en rolig övning var några av orden som användes vid summeringen av den sedan länge planerade övningen Liv 19.

Övningen var den andra som genomfördes enligt LIV-konceptet. Den första genomfördes 2018 och då var Sahlgrenska Universitetssjukhuset övningsobjekt.

Denna gång var det Södra Älvsborgs sjukhus i Borås som var aktuellt att pröva. I konceptet ingår en lång förberedelsestid som sjukhuset använder till att se över sina katastrofplaner, uppdatera dessa och förfina dem. Syftet är att säkerställa att beredskapsplan, förmåga att leda, samverka och samordna omhändertagandet av ett stort antal skadade är optimerat. Övning LIV skall man se som examen och det tillfälle då man prövar sina planer "in real life".

Övning Liv 19 genomfördes den 4 oktober 2019. FömedC ansvarade för skademarkörerna, som spelar olika skador. De som agerade skademarkörer kom bland annat från Hemvärnet, FömedC och Vårdhögskolan i Borås. En särskild grupp var Casualty Resources, skademarkörer från England som efter riktiga skador är ben- och arm-amputerade.

På Bråts skjutfält upprättades en bas för inregistrering, sminkning och avtransport av skademarkörer till sjukhuset. På Bråt iordningställdes också en tillfällig helikopterbas för Helikopterflottiljens två Black Hawks (HKP 16) som deltog i övningen. Även Region Västra Götalands ambulanshelikopter startade och landade på Bråt.

FömedC svarade också för transporterna till sjukhuset. De genomfördes med hjälp av fordon på väg (blandade fordon med sjukvårdsgrupper från Hemvärnet), och helikoptrar från såväl Försvarsmakten som civil ambulanshelikopter. På sjukhuset fanns utvärderingsteam som bedömde såväl det medicinska omhändertagandet som ledningsfunktionen inom sjukhuset.

På sjukhuset rådde under några timmar febril aktivitet och ett organiserat kaos när nästan etthundra skadade passerade akutmottagningen och omhändertogs för vidare transport till operation, röntgen, intensivvården eller vanlig avdelning. Tack vare god planering och noggranna förberedelser löste man uppgiften, Utvärderingen är i skrivande stund inte klar men första intrycket är att det gick väldigt bra. Biträdande sjukhuschefen Espen

Amundsen: -Sammantaget har övningen gått över all förväntan. Det har varit ordning och reda på både det medicinska omhändertagandet och logistiken och vi har sett ett oerhört fokus och engagemang. Medverkande personal har utsatts för en extrem arbetsbelastning under dessa timmar och gjort ett fantastiskt jobb.

Det var en lång tids förberedelser och planering som kulminerade den 4 oktober. Nu tar vi nästa steg vad gäller LIV-konceptet. De båda LIV-övningarna 18 och 19 skall utvärderas och vi kommer att skriva en rapport. I mars 2020 genomförs ett seminarium kring LIV-konceptet och det skall också tas fram en manual och instruktion som sedan kan användas av andra sjukhus som vill testa sin beredskapsorganisation och planer. Socialstyrelsen liksom LEDS Totalförsvaravdelningen har uttryckt mycket stort intresse för detta arbete.

Försvarsmedicincentrum har med sina ingående enheter levererat både bred och djup kompetens till dessa övningar. Jag är stolt att vara en del av FömedC! Bra jobbat!

GÖRAN SANDSTRÖM
STFC FÖMEDC

Rester från världskrigen på havets botten!

GreenCross Sweden och jag har ett uppdrag från Naturvårdsverket att undersöka informationsbehovet om de stora dumpningar av kemiska stridsmedel som skedde i haven runt Sverige.

Det hade efter 2:a världskriget avsatts områden för att sänka skepp och behållare med kemiska stridsmedel. Tyvärr så ramlade eller dumpades behållare från skeppen för tidigt.

Dumpningar i havet ansågs på den tiden säkra. Det som dumpades skulle ligga säkert för all framtid. Lite enligt principen det som inte syns finns inte.

De stora dumpningarna skedd utanför Bornholm och söder Gotland men även utan för Måseskär på Västkusten. Det pågår stora EU-projekt för att kart-

lägga dumpningarna och komma fram till vad som kan göras om det behöver göras något.

Ibland kommer någon behållare med i något fiskefartygs trål som till exempel skedde i början av 2000 talet i Karlshamn och frågan hamnade en tid på MD S bord. Behållaren som lagts på en kaj började läcka gifter då den torkade och fick tillfälligtvis puttas över kaj igen.

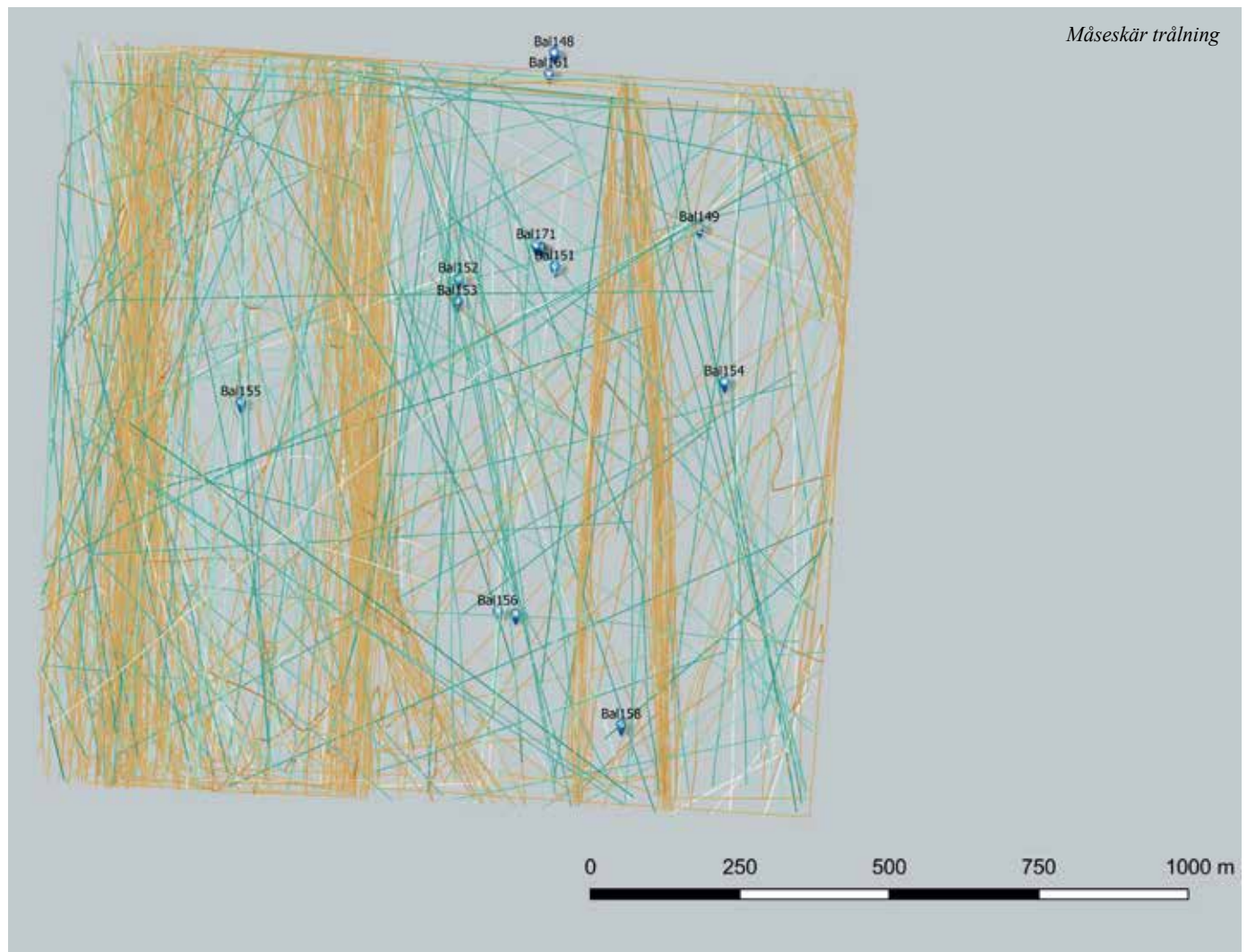
Bilden har jag av Fredrik Lindgren på Hav och Vattenmyndigheten. Bilden utvisar ett område väster om Måseskär där vrak innehållande kemiska stridsmedel dumpades efter andra världskriget. I området har det över åren detekterats restprodukter av kemiska stridsmedel i fisk, havskräfta och nordhavsräka. På bilden visas även AIS spår över fiskefartyg, där gulbruna

streck visar en hastighet mellan 2-6 knop, en hastighet som hålls när fartygen bottentrålar.

Är man intresserad av frågan kan man söka mer information på Kustbevakningens och Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps hemsidor. Där kan man bl.a se exempel på hur behållare med kemiska stridsmedel eller klumpar av senapsgas där behållaren är bortrostad ser ut.

Tänk er för om ni fiskar utanför Måseskär även om halterna av gifter i fisk och skaldjur från området är mycket låga.

JOHN-OLOV FRIDH



Ökad amfibisk förmåga på västkusten



Mitt namn är Marcus Appelgren, jag är major till graden och är idag tjänsteförrättande chef för Amfibiebataljonen i Göteborg. Jag har bett om möjligheten att beskriva för Er hur arbetet fortgår med utveckling av amfibieförband på västkusten.



Denna artikel kan ses som en fortsättning på chefen för Amfibieregementets artikel från förra numret och jag bedömer att det är goda nyheter för alla Er som håller både försvaret av Göteborg som Amfibiekåren kärt.

Marcus Appelgren

Kort om mig

Jag började min karriär 2001 på Amf 1 Rindö, jag var med andra ord bland de första som ryckte in i den nyskapade Amfibiekåren, året efter att jag tog min officersexamen lades regementet Amf 4 tyvärr ner.

Som tjänstgörande vid andra amfibiebataljonen har jag inte varit speciellt insatt i vad som har hänt på västkusten. Jag har övat här och har haft sporadisk kontakt med mina kollegor här i Göteborg, men mer än så har det inte varit.

Det var läget till för ganska precis ett år sedan. Om någon hade frågat mig för ett år sedan vad jag skulle göra hösten 2019 hade jag inte svarat att jag skulle sitta på Käringberget och skriva insändare till tidningen Älvsborgarna.

Vad är det mer exakt vi gör?

Jag och mina medarbetare är organiserade i en kaderorganiserad bataljonsstab som arbetar efter målsättningen att en ny amfibiebataljon ska kunna genomföra sin första förbandsövning 2023, om beslut att upprätta en ny amfibiebataljon faller väl ut.

Det min kaderorganiserade bataljonsstab gör, är främst att försöka skapa en grund för den nya bataljonen att stå på. Det innebär ett stort analysarbete bestående av frågor som:

Hur många individer behöver anställas? Vilken personalkategori behöver anställas och när?

Hur många värnpliktiga behöver produceras för att säkerställa soldater till bataljonen?

Utöver detta pågår ett stort infra-

strukturarbete med det som blir utfallet av våra analyser.

Hur ska materiel förvaras och vart? Var ska båtar förtöjas? Detta är några exempel på vilka frågor vi jobbar med. För att göra detta är vi i dagsläget en handfull individer. Jag har som intern målsättning att fördubbla den personalstyrkan, om vi får beslut att gå vidare i vår planering. De målsättningarna i sig innebär en hel del arbete med rekrytering och allt det som tillkommer när personal ska ställa upp på kaserngården.

Kompetensuppbyggnad

För att lyckas med målsättningarna som satts upp är jag och några andra medarbetare kommenderade till Göteborg. I skrivande stund är det 1.5 år



Robotskjutning i skärgården



Eldledning

kvar på den 2-åriga kommenderingen jag bestrider.

Varje vecka åker jag och flera medarbetare med mig ner från Stockholm. Vissa är kommenderade och vissa genomför tjänstresor. Det är allt ifrån truppofficerare till planeringsofficerare på regementsnivå. Det vill säga; vi förstärker med kompetens tills bataljonen kan stå på egna ben.

Planeringsinriktningen just nu är att amfibiebataljonen i Göteborg ska kunna utbilda sina egna soldater fullt ut från 2022. Exakt vilka förmågor i detalj är ännu inte klart, men klart är att detta kommer kräva en stor ansträngning av både kollegor som kommenderas hit men naturligtvis som redan tjänstgör här.

Jag vill vara tydlig att ingen kommenderas hit för att kompetens saknas här, vi kommenderas hit för att vi behöver utöka antalet medarbetare med kompetens.

Första skottet på 15 år

Ett bra exempel på hur kollegor härifrån tillsammans med kommenderade från Stockholm arbetar med kompetensuppbyggnaden är skarpskjutningen på Sälö som genomfördes i mitten av november. Mig veterligen, första robot 17-skottet på 15 år vid västkusten.

Övningen planerades och genomfördes av officerare från både Göteborg och Stockholm tillsammans. Syftet med övningen var delat, dels att bygga upp kompetens hos lokala övningsledare och dels för att sätta rutiner i alla de processer som behöver fungera runt den här typen av övningar.

För att öka komplexiteten genomförde även 17:e bevakningsbåtkompaniet skarpa moment ingående i sin krigsförbandskurs samtidigt, där bland annat strid mot undervattensmål (skarp sjunkbombsfällningen) genomfördes på samma plats som robotskjutningen.

Det kan tänkas som en enkel övning att skjuta ett antal robotar, men mycket kompetens har förlorats och många rutiner har försvunnit genom åren. Framför allt har mycket tid gått åt att få tillstånd till övningar med mera. Det har tagit många veckor av hårt arbete att få alla delar på plats, men inget jobb är ogjort eller för svårt. Allt är inte heller bortglömt, rutinerna kommer sakta tillbaka och det är glädjande att se engagemanget hos äldre kollegor när vi diskuterade genomförandet. Inget är naturligtvis ogjort, vi diskuterar redan nästa genomförande och att detta då skall genomföras helt utan stöd.

Att återskapa eller bygga nytt?

Jag vill avsluta med att beskriva den ödmjukhet jag känner för mitt jobb och de kollegor jag träffar här nere. Jag har förmodligen ett av Försvarsmaktens roligaste och kanske mest tacksamma jobb. Att återskapa något eller bygga något nytt, det går att se på båda sätten. Det här kan vara starten på en ny era i Göteborg. Om allt går som vi planerar hoppas jag att många av er läsare kommer känna igen sig i det som skapats här inom en mycket snar framtid.

Jag vill också be er alla att ge de yngre kollegorna en klapp på axeln, för de har en mycket krävande men också oerhört rolig tid framför sig här på västkusten. Jag kan bara föreställa sig den förbandsandan som kommer utveckla vid garnisonen under kommande år.

MAJOR MARCUS APPELGREN
TJÄNSTEFÖRRÄTTANDE CHEF
AMFIBIEBATALJONEN I GÖTEBORG
FOTO: JOHAN NILSSON

O II fort i bedrövligt tillstånd – upprop för fortets överlevnad

Jag har länge intresserat mig för O II fort och dess historia. Nu finns en nyttgiven bok om O II fort författad av Leif Högberg som bl.a. tidigare har gett ut boken 100 år av försvar i väst.

I somras blev det möjligt för mig att utnyttja en av de besöksdagar då fortet hålls öppet för allmänheten. Eftersom O II fort 2018 förklarats vara ett statligt byggnadsminne hade jag hoppats att renoveringsåtgärder skulle vara synbara. Så är det tyvärr inte. Fortet dryper av fukt och det är vattenpölar på golven. All inredning av trä har rivits ut eftersom det murknat. Inuti är fortet dåligt belyst, den stora kokspisen i köket och annan utrustning i metall är rostad till oigenkännlighet.

Ovanpå hjässan finns de två 24 cm och 15,2 cm pjäserna i ett bedrövligt tillstånd. Mekanismen på en av 24 cm pjäserna är halvt öppen och mycket rostig – se bild.

Enligt min uppfattning måste Sta-



15,2 cm pj Batt Landsort



Rostig mekanism 24 cm pj OII

tens Fastighetsverk (SFV), som förvaltar byggnadsminnet, vidta kraftfulla åtgärder för att inte fortet skall förfalla bortom all hjälp. Först och främst måste berget göras tätt och hållas uppvärmt. Sedan måste de två 24 cm pjäserna förses med ett skyddande väderskydd. Så har man gjort vid Beredskapsmuseet (batteri Helsingborg), där deras visningsspjäs "Maja" erhållit en skyddande övertäckning. Se bild. Dessutom måste 15,2 och 57 mm-pjäserna få en ordentlig rostskyddsbehandling och målning. Jämför med pjäserna 15,2 M/1898 i Landsorts-batteriet som är väl vårdade och skiner i solljuset. Se bild.

O II fort hyrs av Stiftelsen OII fort, vars syfte är att bevara och underhålla fortet genom att insamla medel för detta ändamål. Stiftelsen skall också ansvara för att de museala värdena bevaras och görs tillgängliga för allmänheten. Stif-

telsen skall också på sikt verka för att hela O II fort tillförs stiftelsen.

Enligt stiftelsens hemsida är dess tillgångar 20.000 kr. Insamling för upprustning av fortet går tydligen inte så bra. Här behövs helt andra ekonomiska muskler, som endast Statens Fastighetsverk kan få fram.

Jag föreslår att Göteborgs Garnisons

kamratförening lägger all sin kraft på att få SFV att renovera O II fort så att det så långt möjligt blir återställt i nära ursprungligt skick. Först då blir det en turistattraktion. I dag ger ett besök ett intryck av förfall och besökaren blir bedrövad.

STEN MUNCK AF ROSENSCHÖLD
BILDER FOTOGRAF FÖRFATTAREN



15,2 cm pj väderskydd Beredskapsmuseet-Maja

Några ord från chefen Elfsborgsgruppen

Kamrater!

Vid varje övning har vi övat att mobilisera förbanden, genomföra en omgruppering och efter fyra timmar vara redo att lösa uppgifter. Vi har genomfört taktisk omgruppering med egna resurser både till land och till sjöss. Ni kan i en artikel läsa om beredskapskontrollen som genomfördes i november med Hv-Und kompaniet i syfte att kontrollera förbandens förmåga att klara

inställetider och sedan kunna lösa uppgift i annan Militärregion. Min slutsats är att det mesta av kraven på förbanden fungerar väl.

I detta nr av Älvsborgarna kommer ni bland annat att få lära känna nya Chefen för utbildning vid EBG Mj Niklas Trygg och även en presentation av planerade övningar och utbildningar.

Efter väl förrättat värv önskar jag er



alla en riktigt GOD JUL och ETT GOTT NYTT ÅR!

LARS-GUNNAR OLSSON
C ELFSBORGSGRUPPEN

Åter i tjänst!

Som nygammal chef för utbildningssektionen (C UTB) har jag fått förmånen att presentera mig och ge min syn på utbildningssektionen, dess uppgifter och framtid. Jag vill samtidigt ge information om delar av den utbildning och övning som bedrivs på EBG under 2020.

Mitt mål har alltid varit att jobba i Göteborg. Jag började i Boden år 2000 och har succesivt arbetat mig närmare målet med ett försvarsbeslut som utlösare till varje flytt. Efter att jag examinerades från militärhögskolan i Östersund 2003 arbetade jag på I19/luftvärnsbataljonen i Boden fram till 2005, där jag inledningsvis upplevde avvecklingen av robotsystem 90 och därefter avvecklingen av hela bataljonen. Detta var ingen rolig start i Försvarsmakten.

Nedläggningen av bataljonen i Boden innebar dock att jag fick en ny tjänst i Halmstad på Lv6 och kom ett steg närmare målet, Göteborg. I Halmstad var den genomgående röda tråden truppföring och trupputbildning på olika kompanier och plutoner inom bataljonen. De sista åren var jag delaktig i införandet av GMU och speciellt på de plutoner som hade inriktning mot fram-

tida officersutbildning.

Nästa steg mot målet kom med omorganisationen 2013 där min nya placering blev Göteborg på Elfsborgsgruppen (EBG) som utbildningsofficer. Min kunskap om Hemvärnet var nästan obefintlig vid den tidpunkten och mina farhågor var att detta skulle bli slutet på min karriär och att Hemvärnet och utbildningsgrupperna inte var särskilt farliga för någon motståndare.

Jag är otroligt tacksam för att ingen av farhågorna visade sig stämma. Istället möttes jag av bataljoner med enheter som uppträdde på ett otroligt professionellt sätt och löste sina uppgifter med mycket bra resultat. De anställda på EBG var mycket kompetenta och jag blev väl mottagen och kände tidigt att jag kommer trivas på den nya arbetsplatsen och med nya arbetsuppgifter och nya kollegor. Hemvärnet upplever jag mer prioriterade desto mer insikt och kunskap om totalförsvaret jag får.

Även min andra farhåga har visat sig vara felaktig då jag nyligen fått möjlighet att studera på Försvarshögskolan (FHS) och genomföra det Högre Officersprogrammet (HOP) under ett år. Utbildningsåret avslutades vid midssommar 2019, då jag utnämndes till major. HOP är en avancerad akademisk utbildning som inte kan jämföras med de tidigare militära utbildningarna och



Niklas Trygg

som jag genomförde mer inriktad på pennan än på svärdet.

Min familj består av min fru Hanna som jag träffade i Östersund och hon har likt mig fått flytta och anpassa sig till försvarsbesluten. Vi bor i Kungälv med våra två barn. Egentiden har ökat då huset är färdigbyggt och barnen blivit lite äldre. Jag spelar jag gärna golf på sommaren och hockey på vintern. Familjens gemensamma intresse är skidåkning och det brukar bli några resor varje säsong. Träningen börjar bli mer rutinmässig nu även om innehållet är mer åt rehabilitering än beach 2020.

Att jobba på ett företag som tillverkar bilar som ingen vill köpa är en liknelse som jag tycker är bra när jag ser tillbaka på mina första år i försvarsmakten.

Utbildningssektionens verksamhet

Anmälan till utbildningarna sker tjänstvägen där lägst kompanichef anmäler individen till Elfsborgsgruppen minst tre veckor innan utbildningen startar. Se VO20 för ytterligare detaljer.

KURS	TID	ÖVRIGT
Instruktörskurs 1 (MAHGK9090001)	11 - 15 mars (v 011)	Avsedd för dig som är placerad i befattning som gruppchef/stf alternativt skall bli instruktör inom Hemvärnet.
Instruktörskurs SÄKR Skjutbana (MAHFÖ2111673)	1 - 3 april (v 014)	Avsedd för blivande skjutinstruktörer. Tidigare utbildade instruktörer erbjuds delta som repetition i mån av plats.
Instruktörskurs Ak4 B/C del 1 (MAHFÖ2111565)	3 - 5 april (v 014)	Avsedd för blivande skjutinstruktörer. Tidigare utbildade instruktörer erbjuds delta som repetition i mån av plats.
Gruppchefskurs 1 (MAHGK2011230)	2 - 8 mars (v 010)	Avsedd för dig som skall placeras i befattning som gruppchef/stf i Hemvärnet
Gruppchefskurs 2 (MAHGK2011181)	24 februari - 4 mars (v 009 - 010)	Avsedd för dig som skall placeras i befattning som gruppchef/stf i Hemvärnet.
Båtförarutbildning	5 - 8 mars (v 010)	Avsedd för båtförare vars kompetenser behöver förnyas eller kompletteras.
Grundkurs Pistol 88	4 - 7 juni (v 023)	Avsedd för soldater med pistol som beväpning. Tidigare utbildade skyttar i mån av plats.
Fordonsutbildning PB8 (del1+2)	24 februari - 1 mars (v 010)	Avsedd för fordonsförare ur plutoner som är tilldelade PB8.
Fordonsutbildning personbil	22 februari 23 februari	Endagsutbildning som genomförs vid två tillfällen och vid godkänt ger behörighet att köra personbil i Forsvarsmakten. Krav: B-kort.
Logistikutbildning – Vattenutbildning samt livsmedelssäkerhet	22 februari (v 008)	Avsedd för personal i kokgrupp eller packgrupp.
Logistikutbildning – Elsäkerhet	23 februari (v 008)	Utbildning som ger behörighet att verka som elsäkerhetsansvarig vid egen enhet (komp).
Logistikutbildning – Motorsåg A+B	29 februari - 1 mars (v 009)	Avsedd för personal i kokgrupp eller packgrupp.
Logistikutbildning – Truck A+B	29 februari - 1 mars (v 009) 14 - 15 mars (v 011)	Genomförs vid två tillfällen. Platserna är begränsade 2 - 3/bataljon vid respektive tillfälle.
Logistikutbildning – FMFG 1000p	7 - 8 mars (v 010)	GRK pluton: 10 platser. Övriga 2 - 3/bataljon

Jag är mycket tacksam över att vara en del i den nya Forsvarsmakten, som nu är mer efterfrågad än tidigare och under tillväxt. När en organisation med många pensionsavgångar skall växa kommer utbildning och rekrytering av soldater vara helt prioriterat och många delar av Forsvarsmakten är i stort behov av soldater och yrkesofficerare.

Utbildningsavdelningen har de senaste åren haft stor personalomsättning där bl.a. samtliga bataljonshandläggare har bytts. Rekrytering är därför och måste vara ett av Forsvarsmaktens mest prioriterade områden. Även för EBG och utbildningssektionen är fokus på rekrytering av kompetenta yrkesofficerare och målet är givetvis att inte ha några vakanser. Detta för att kunna erbjuda bra utbildningar och övningar och på så sätt skapa goda möjligheter för förbanden att utvecklas. Det är även viktigt att fylla vakanserna för att skapa möjligheter för oss

anställda på EBG att vidareutbildas och utvecklas i våra respektive professioner vilket leder till bättre utbildning för bataljonerna.

EBG kommer från den 1 januari 2020 att övergå till och tillhöra Västra militärregionen (MR V). Jag ser många fördelar med detta, bland annat ökad möjlighet för att kunna samordna utbildningsverksamheten inom regionen.

Ett av problemen vi har upplevt är svårigheten att marknadsföra våra lokala utbildningar till samtliga soldater. Ett sätt att nå ut och kunna informera huvuddelen av soldaterna är att presentera Elfsborgsgruppens övningar och utbildningar i denna tidning. Blir denna marknadsföring framgångsrik kommer presentation av kommande års utbildningar förmodligen att varje år bli ett stående inslag i "julnumret" av Älvsborgarna.

NIKLAS TRYGG

FÖRBAND	VECKA
41/42/44.bat - LTÖ	003
41/42/43/44.bat - LÖ	046
41.bat - KFÖ	017
41.bat - SÖF	041
414.komp - KFÖ	020
414.komp - SÖF	035
42.bat - KFÖ	039
42.bat - SÖF	014
424.plut - KFÖ	019 - 020
424.plut - SÖF	039
43.bat - KFÖ	012 - 013
43.bat - SÖF	035
434.komp KFÖ	012 - 013
434.komp SÖF	020 - 021 047
44.bat - KFÖ	037
44.bat - SÖF	019 - 020
445.plut - KFÖ	021 - 022
445.plut - SÖF	037

Tankar från året värnpliktiga



Anfallsstrid



Vi, författarna, bakom denna text kommer från olika delar av Sverige, är olika gamla, är av olika kön och har påbörjat GU i Göteborg med olika inställningar och motivation. Vi är kort och gott ett typiskt exempel på den mångfald av personer som troligtvis kommer rekryteras via den utvidgade värnplikt som trädde i kraft efter regeringsbeslutet 2017.

Det är mycket som skiljer oss och våra plutonskamrater åt, men det vi alla har gemensamt är att vi någon gång svarat ja på Rekryteringsmyndighetens fråga: Vill du göra värnplikten?

Detta frivilliga ja är en historiskt mycket ovanlig situation. Ända sedan övergången från indelningsverk till allmän värnplikt år 1901 så har svenskt försvar baserat sig på statligt tvång av unga (huvudsakligen män) att uppföra omkring ett år av sitt liv för att utbilda sig till att försvara och kriga för Sverige. Vissa har under detta system varit motiverade, vissa har genomlidit och vissa har vägrat. Det har varit tvånget som förenat dem.

Turerna har gått fram och tillbaka i frågan om värnpliktens vara eller icke vara men under världskrig, mellankrigstid och kallt krig har det tyckts självklart att ett litet och av stormakter omringat land som Sverige behövt ett robust försvar. Värnplikten har varit en tillsynes oundgänglig institution för att kunna bygga ett sådant försvar. Men i och med Sovjetunionens fall och kalla krigets slut var denna självklarhet inte längre lika självklar. Försvarsbeslutet 1992 kan ses som startskottet för nedrustningen av invasionsförsvaret och att man 2009 lät värnplikten bli vilande kan ses som kulmen. Istället för ett invasionsförsvar skulle Sverige nu ha ett mindre kvantitativt och mer kvalitativt insatsförsvar huvudsakligen byggt på yrkessoldater och inte värnpliktiga.

Fria val istället för plikt blev normen i samhället i stort såväl som i Försvarsmaktens rekrytering. Något i det allmänna samhällsklimatet förändrades till att tanken om statens tvång på medborgare att göra sin plikt verkade mer och mer absurd. "Ingen ska tvingas dö eller döda för sitt land" menade en ungdomsförbundsdebattör i en artikelrubrik från tiden kring beslutet om utökad värnplikt. Möjligtvis omedvetet så satte debattören ifråga

fingeret på en inställning bland vissa unga som var mer främmande för deras föräldrars generation och nästan helt obegriplig för deras far- och morföräldrars generation. Denna allt vanligare mentalitet tycks vid i alla fall första anblick vara helt oförenlig med själva grundidén kring ett värnpliktigt försvar. Men är det ett oövervinnerligt hinder? Kan Försvarsmakten hantera en växande skara rekryter som drivs helt av plikt? Kan de ovilliga motiveras till villiga i en tillräckligt välfungerande och utmanande grundutbildning? Vi tror att våra erfarenheter kan bidra till ett svar på dessa frågor.

De första två veckorna var otroligt psykiskt påfrestande för alla i plutonen och många ställdes sig frågan varför man egentligen svarade ja till inskrivningshandläggaren. Befälen slängde sig med termer helt nya för våra öron och stressen var konstant då man arbetade under det ständiga mantrat: ”Rätt tid, rätt plats, rätt utrustning”. Omställningen från det civila livet var stort och man fick än en gång lära sig att stå och gå - fast denna gången i gröna kläder.

Efter två veckor kom den efterlängta permissionen och när frågan, angående vilka som skulle stanna på garnisonen över helgen, kom på kompaniuppställningen var det helt tyst. Men i takt med att grupperna fick gradvis svårare uppgifter så växte plutonens självförtroende och befälens tillit.

Under utbildningens gång har vi rekryter upplevt att befälen ger allt för att vi ska få så bra förutsättningar som möjligt. Exempelvis har vår pluton sprungit garnisonens karaktärsstärkande stridshinderbana och löp- och styrketränat i skogens alla träsk samt vattendrag när andra plutonen fått höger vänster om. Gemenskapen och de starka band som knöts inom plutonen gjorde att de sena kvällarna inte kändes så jobbiga.

Under skyddsvaktsutbildningen fick man som individ pröva sina vingar. Då gällde det att omsätta teorin i praktiken och fatta snabba beslut i påfrestande situationer. Under en vecka övades scenarion som successivt ökade i våldstrappan. När plutonen utvärderat projektet var merparten överens om att de vuxit som personer. En del lärde sig att använda rösten medan andra insåg vikten av att agera bestämt även fast man ibland var osäker.

Det som även bör belysas med utbildningen är att den går att applicera på



Stridshinderbana

den civila marknaden vilket öppnar upp fler möjligheter för oss när vi väl muckar.

Efter många veckors drillande av olika förflyttningsförfarande, stridsgupperingar och skjuttekniker skulle allt sättas på prov under övningen Optimera Stridsvärde eller Aldrig Ge Upp som den tidigare hette. Det fiktiva landet Östland hade initialt kränkt den svenska territorialgränsen för att i ett senare skede attackera utvalda svenska städer. Sverige var i krig och efter att ha utfört vår spanings- och bevakningsuppgift var vi tvungna att fly från förläggningsplatsen. Plutonen skingrades och ensamdygnet väntade. I ösregn samlades granris, ved och byggmate-

rial till en reflektor. Vi hade blivit tilldelade två potatisar och en morot som inmundigades på ett ögonblick.

Upplevelsen av denna kväll var väldigt splittrad. Ett fåtal individer tvingades avbryta momentet, andra hittade inte tillräckligt med torr ved och vissa njöt som aldrig förr av avskildheten. Vi, författarna, uppskattade den annars ovanliga ensamheten då den gav upphov till reflektion. Den militära verksamheten präglas av gemenskap. Den minsta enheten är stridsparet, därefter kommer omgången, gruppen och slutligen plutonen. Men nu var man helt plötsligt själv och alla tvingades att luta sig på de kunskaper som erhållits under utbildningens gång. Efter flerta-



let skenmålgångar och fysiska utmaningar hade samtliga i plutonen gått i mål. Alla simturer i det kalla havet och kravlande i leran tjänade tillslut sitt syfte. Våra befäl gav oss de verktyg vi behövde för att klara övningen och vi gav aldrig upp. Vi gick från rekryter till soldater.

Sista fältveckan spenderades i Värmland och där övade vi strid i anfällsmål samt försvar av taget anfällsmål. När man kom springandes i stridskolonn med kulor som ven förbi bredvid en så insåg man hur mycket man lärt sig under grundutbildningen. För fyra månader sedan hade man aldrig kunnat tro att vi skulle få öva skarp strid med stöd av sidogrupp och med största sannolikhet hade vi inte nått så långt om vi inte haft så engagerade och kompetenta befäl. Om kommande rekryter får hälften så bra furirer, kadetter, sergeanter och löjtnanter som



vi har haft kan de skatta sig lyckliga.

Enligt vår upplevelse så erbjuder den militära grundutbildningen något för alla. Trots att utbildningen huvudsakligen varit väldigt orienterad runt det direkt militära istället för indirekt militärt nödvändiga uppgifter så har man växt som person även på ett civilt plan. GU ger en möjlighet till att utvecklas socialt i grupp, disciplinärt för att nå individuella mål och är en



insiktsfull upplevelse om ens kapaciteter, svagheter och styrkor. Även om ett militärt intresse så klart är den mest lätt tillfredsställda och kanske därför mest önskvärda motivationen hos en rekryt så kommer den nog bli mindre vanlig, men inte ovanlig, i och med den nya rekryteringen. Försvarsmakten bör aldrig se sig som en serviceverksamhet som i första hand ska hantera rekryter som kunder. "Ask not what your country can do for you, ask what you can do for your country", som John F Kennedy sa, eller "Sverige åt svenskarna, svenskarna åt Sverige", som Per-Albin Hansson mer lokalt uttryckte det. En nypa realism är dock trots allt nödvändig. De mindre motiverade unga svenskarna kommer att växa i antal och de kommer fråga sig vad deras lands försvarsmakt egentligen kan erbjuda dem innan de helt överlämnar sig åt den. Just därför tror vi att framtidens GU kan dra stor nytta av att göra det tydligt att det är en plikt det

handlar om och en plikt som ställer höga krav, kanske de högsta de unga rekryterna fått uppleva hittills i sina liv. Men man bör lova och bevisa i handling att den som gör sin plikt kommer växa fysiskt, mentalt och kanske till och med andligt. Detta är en motivation som samtliga i vår pluton från början eller till slut fått känna. Det är, tror vi, nyckeln till den prestation vi kunnat visa upp för befäl och utan att skämmas kunnat säga: "Vi har gett allt".

Tvång kan få en människa att delta, rädsla för barska befäl kan få dem att agera men bara en internaliserad övertygelse om att det man gör har värde och syfte kan få den ovillige att inte bara genomlida utan att aktivt göra och, vem vet, kanske till och med någon dag leda.

**MARIA JÖNSSON OCH
ANDERS-WILLIAM BERG**

92.A PLUTON, ELFSBORGSKOMPANI

FOTO: MATTIS OLSSON



45 år i Försvarsmakten

Det är svårt att förstå att det har gått 45 år sedan jag i juni 1974 passerade in genom kasernvaktens för att börja på ett 6 månaders vikariat på Skrivcentralen GbK/Fo 32/31 (Göteborgs och Bohus samt Hallands försvarsområde jämte Göteborgs kustartilleriförsvar). Fo 31 överlämnades till Halmstad 1975.

Då kunde jag inte i min vildaste fantasi föreställa mig att jag skulle ha Försvarsmakten som min arbetsplats i stort sett hela mitt yrkessamma liv. 1974 benämndes myndigheten för Krigsmakten men 1 januari 1975 genomfördes namnbyte till Försvarsmakten. På min första skrivmaskin satt en dekal med texten "Frihet är alltid värt att försvara".

Chef för skrivcentralen var då Zarah Brage, hon är en av de två kvinnor som jag har haft som chefer genom åren. En av de första uppgifterna jag fick i min hand var ett häfte med militära förkortningar att läsa på. Till skrivcentralen lämnades handskrivna manuskript på skrivelser, stridsplaner och tjänstemeddelande in för utskrift. Det var inte alltid lätt att tyda handstilen, men när vi vara klara så motläste vi dokumenten.

Zarah var väldigt noga med att allt som lämnade skrivcentralen skulle vara felfritt. Utskrift av tjänstemeddelanden gjordes på stenciler. Om man gjorde ett fel rättades detta med rött lack. Skrivelser skrevs ut i tre exemplar med karbonpapper i mellan.

Efter skrivcentralen blev det ett vikariat som expeditionshandläggare på Centralexpeditionens Hemliga expeditionen, vilket innebar registrering av in- och utgående hemliga och kvalificerat hemliga handlingar, inventeringar m m.

Sedan fick jag en fast tjänst som sekreterare på sektion 1 Op/Undsäckavdelning. Där delade jag min arbetstid mellan Opavd och Undsäck. På Opavd var det mest arbete med stridsplanerna. För Undsäck var det bl. a. besöksstillstånd till våra hemliga anläggningar samt besöksstillstånd för utländska medborgare att besöka militära skyddsområdena i Göteborgs Södra och Norra skärgård. Under maj t o m augusti inkom de flesta ansökningarna. Chefen för Undsäckavd, Övlt Sjöberg skrev alltid "som vanligt" på allt som skulle handläggas.

Det är verkligen en helt otrolig utvecklingen som skett. Från manuella skrivmaskiner till elektriska, till skriv-

maskiner med minne (kassetband) och till datorer. Jag minns hur fantastiskt vi tyckte det var när vi fick de första skrivmaskinerna med minne och slapp vitt lack m. m.

I samband med ännu en organisationsförändring i Försvarsmakten så arbetade jag ca 1 år på Värnpliktsverket på Säve (där hade jag en kvinnlig chef) och därefter på Göteborgs Universitet men fick sedan ett erbjudande om att komma tillbaka och då till MKV/Fo 32 Sekt 1 Undsäckavdelning och som ansvarade bl a för säkerhetstjänsten inom Göteborgs garnison. Chef säkerhetsavdelningen var Örlkn Hans Fredriksson, en historieberättare och en person som gillade upptåg. Det var inte alla så förtjusta i men vi på avdelningen hade jätteroligt.

Vid nästa omorganisation till MD S (Militärdistrikt Syd) fick vi ansvaret för säkerhetstjänsten på förbanden i södra Sverige, vilket innebar en hel del resor då vi genomförde säkerhetskontroller på förbanden inom MD S. Det blev många och intressanta samt roliga år.

2002 utlystes en tjänst som expeditionschef på dåvarande Göteborgsgruppen. Jag kände att jag ville göra något nytt efter alla år på säkavd. Det var en helt annan miljö att arbeta på utbildningsgruppen med uppgifter riktade mot hemvärnet än på staben. På MD S säkavd tyckte vi ibland att det var konstigt att en del ärende tog så lång tid när vi skickade ut det till någon av utbildningsgrupperna men när jag nu arbetade där så insåg jag snabbt att det inte så enkelt. Våra "kunder" var ju inte innanför grindarna utan de är där i huvudsak vid genomförande av övningar och utbildningar.

Göteborgsgruppen ändrade namn till Elfsborgsgruppen när hopslagningen med Älvsborgsgruppen i Borås genomfördes och fick då ansvaret för 4 bataljoner istället för tidigare 3. Från att ha varit ensam handläggare för tre hemvärnsbataljoner, blev det en HR handläggare per hemvärnsbataljon.

Varierande arbetsuppgifter och många kontakter utanför grindarna har gjort arbetet roligt och tiden har gått fort. Övlt Erik Pousar var chef för utbildningsgruppen när jag började där, han hade många visioner och idéer som han ofta presenterade för oss i form av bildspel. Ofta var vi före med organisationsarbetet för våra hemvärnsförband vilket innebar att vi hade en organisation i dåvarande PLIS systemet (administration av hemvärnsförbanden befattningsbyten, avtal, ersättningar m m) och en i LIFT (mtrl) men en annan i



verklighet. "Pousar special" kallade vi det.

I början av 2010 fick jag frågan om jag vill delta i projektgruppen för införande av hemvärnet i PRIO i Stockholm. Vid införandet av PRIO i Försvarsmakten, så hade man tidigare beslutat att vänta med att ta med hemvärnet men nu var det aktuellt att göra detta. Spännande tänkte jag och det blev det. Det blev först 3 år och sedan halvtid 2014 då SAP Lön infördes. Ett extra plus under dessa år var att få bo och upptäcka vår vackra huvudstad.

Ibland kan jag tänka tillbaka till alla organisationsförändringar i Försvarsmakten som jag har varit med om och hur jag har suttit i idrottshallen och hört om kommande avveckling av förband, neddragningar av personalen med turordningskretsar och alla gånger jag själv har varit "under strecket" för att få vara kvar. Hur glada vi i Göteborg blev när KA4 fick vara kvar och men man lade ner KA 2.

Minns också hur det har arbetats under åren med att få behålla Försvarsmakten i Göteborg. Därför kändes det extra bra vid en personalsamling före sommaren då C FömedC talade om Göteborgs garnisons framtid. Inga nedläggningar och nu finns Göteborg på kartan igen, äntligen!

Förra året bestämde jag mig för att gå tidigare i pension, vilket jag också gjort. Hur det känns? Jättebra! Jag kan göra det jag vill. Långpromenader och träning av vår 16 månaders beagle Meia. Hus och trädgård behöver tas om hand. Läsa böcker. Resor (barnbarnet i Kenya) och vandringar vi vill göra. Om två veckor blir jag också farmor.

Sammanfattningsvis så kan jag säga att jag inte ångrar alla mina försvarsmaktsår. Det har varit omväxlande, stimulerande, intressant och roligt och jag har haft så många härliga arbetskamrater genom åren och även alla kontakter i hemvärnsförbanden och frivilligorganisationerna. Så det känns helt rätt att sluta nu och vandra vidare i livet.

EVA BLACKENFELT

Försvarsmakten genomför beredskapskontroll

GÖTA Hv Und i BEREDSKAP

Fredagen den 15 november 2019 klockan 11.57 kom övningsberedskapslarm till Göta Hv Und.

Förbandets planläggning för beredskapslarm aktiverades och personal påbörjade inställelse.

Kompaniledningen var på plats inom 2 h och ledde därefter verksamheten från tillfällig stabsplats inom Gbg Garnison.

Inom 3 h var staben upprättad och formell inmönstring inledd.

Kompanichefen erhöll vid ankomst till Garnisonen en order för lösande av taktisk uppgift inom ramen för förbandsförstärkning centralt i Sverige.

Uppgiften innebar att avdela en vinterutrustad spaningspluton plus en samverkansofficer för lösande av und uppdrag i norra Sverige. Koncentreringstransport påbörjas 12 h efter beredskapslarmets utlösande.

Spaningsplutonen flygtransporterades med C-130 från F7 Såtenäs till Östersund för att väl där, ingå i ett tillfälligt sammansatt Hv Und Kompani.



Laddat gäng



Ovan: Urlastade N Sverige

Höger: O-plats Berövn

Nedan: Ilastning S Sverige



Beredskapsövningen för resterande delar av Göta Hv Und avslutades vid lunchtid lördag 191116.

Totalt inryckt personal inom 24 h drygt 100 soldater och befäl.

Den insatta spaningsplutonen löste mycket framgångsrikt sina uppgifter i norra Sverige och återtransporterades med flyg till F7 Såtenäs och därefter vidare med marktransport till Göteborg. Samtlig personal på förbandet var hemförlovad söndag 191117, kl. 22.00.

Jag vill ta tillfället i akt att tacka samtlig personal som genomförde beredskapsövningen. Särskilt tack till de som blev insatta för lösande av uppgift i Östersund, ni gjorde ett mycket bra jobb.

Kvartersmästaren med logistik personal skall också ha en extra klapp på axeln, uppgiften är inte löst förrän allt är återställt och man kan låsa förrådet.

Jag är mycket stolt över er alla, det är lätt att vara chef för personal av er kaliber.

ANDERS LIDBERG
KOMPANICHEF GÖTA HV UND



Särskild övning förband – SÖF – genomförd

Under några dagar har runt 300 av Skärgårdsbataljonens soldater utbildats och övat inom sitt kompetensområde. Bohus, Hjuvik och Carlstens kompanier har kompanivis övat strid i bebyggelse och terräng på olika platser. Nya Älvsborgs kompani har genomfört övningar för att upprätthålla färdigheten på båtbesättningarna.

Kompanierna återsamlades under söndagen och möttes vid en bataljonsuppställning som utfördes traditionsenligt med fanvakt, en för bataljonen och en för respektive kompani. De som utmärkt sig genom att utföra något utöver det vanliga fick ta emot Bataljonschefens coin och ett tack.



Kompaniuppställning med Hjuviks kompani inför avfärd till annan ort.



*Ett övningsmoment ur strid i bebyggelse.
Foto: Casper Borgström.*



Ett övningsmoment ur strid i bebyggelse - i fält. Foto: Casper Borgström.

Förtroendeperson

Jag är förtroendeperson i vårt kompani, något jag varit i ett år nu. Att vara förtroendeperson innebär hos oss att finnas till hands för alla i kompaniet om man behöver lyfta något man känner att man inte kan ta med sin närmsta chef. Det kan handla om att man känner sig illa behandlad, diskriminerad eller har en fråga om hur man ska lösa en situation med en kollega där det inte fungerar problemfritt. Jag har givetvis tystnadsplikt. Min roll innebär också att jag tar in intressen om vidareutbildningar som våra soldater önskar.

Vi har precis varit iväg på en SÖF där vi fokuserat på strid i bebyggelse och ny-utbildning på olika understödsvapen för vissa. SIB var relativt nytt för många utav oss, men det var spännande att se hur samtliga deltagande tog sig an den nya uppgiften. Övningen

avslutades med en gemensam marsch tillbaka till garnison där ett samkväm genomfördes, något vi försöker få in varje övning för att öka kamratskapet. Här välkomnade vi även nya kollegor som valt att ansluta till oss efter nyligen genomförd grundutbildning. Jag blev förtroendeperson genom att bli tillfrågad. Några kollegor och jag själv lyfte till chefer att vi såg i samtiden behov av en kvinnlig sådan. Vi blev väl hörda och den förtroendeperson vi hade lämnade gärna över uppgiften till mig efter flera års trogen tjänst.

Är du intresserad av att engagera dig på liknande sätt rekommenderar jag att du anmäler det till närmsta chef. Men jag vill även slå ett slag för hur viktig enskild soldats uppförande och kamratskap är för starka grupper och i förlängning ett starkare Försvarmakten.



Förtroendeperson Cathrine Aronsson vid SÖF v936, 432 Hjuviks insatskompani.

Geopolitisk stormvarning inför nästa års försvarsbeslut

2020 års försvarsbeslut kommer att fattas mot bakgrund av den snabbaste och mest djupgående försämring av omvärldsläget som vi upplevt sedan det sena 1930-talet. Extra allvarligt blir det därför att hela det internationella säkerhetssystemet är i gungning, samtidigt som Sverige fortfarande har en försvarsmakt utformad för enstaka internationella fredsinsatser.

Sverige var långtifrån ensamt om att köpa det förföriska budskapet om att Den Eviga Freden hade brutit ut efter sovjetkommunismens sammanbrott. Nästan alla Europas länder gjorde likadant och rustade ner drastiskt. Ryssland skulle ju bli ett demokratiskt västland, trodde man, och Kina skulle tvingas till demokratisering av en växande medelklass. Till och med USA skar ned och ställde om sin krigsmakt till lätta förband, lämpade för jakt på talibaner och upprorsmän.

De första tecknen på att historien inte gick som på räls kom redan för drygt tio år sedan: USA:s misslyckande i Irak, aggressiva signaler från Putin, följt av Rysslands överfall på Georgien

och en stark rysk upprustning. Detta borde ha varit en väckarklocka, men västvärlden inklusive Sverige valde att trycka på snooze-knappen och somna om. Det var därför inte förrän den ryska annekteringen av Krim 2014 som västvärlden vaknade och yrvaket såg sig om. Då såg de som ville se sanningen i vitögat ett Ryssland som menade allvar med sitt prat om att återta ställningen som stormakt och att riva upp den europeiska säkerhetsordningen, ett USA som under Bush Jr blivit skadskjutet i Irak och under Obama drog sig för nya väpnade insatser ens när egna röda linjer hade korsats, och ett självmedvetet Kina som hade omsatt sin fenomenala ekonomiska tillväxt i militära muskler och nu öppet krävde en plats i solen. Halvhjärtat och långsamt började då Natoländerna ställa om.

Samtidigt skedde en revolution på ett annat plan: stödet för de socialdemokratiska och liberal-konservativa partier som dominerat i västvärlden sedan 1945 bryter nu samman och i stället vinner nya populistiska och



Robert Dalsjö

radikala rörelser på vänster- och högerflanken snabbt både mark i land efter land. Ett bärande tema i dessa rörelser budskap är missnöje med den globalisering och internationalisering som de gamla maktpartierna har bejakat, och ett mycket mer nationellt perspektiv.

Resultatet av all detta är att vi nu har samtidiga systemkriser på tre olika nivåer i det internationella systemet:

Forts. nästa sida



Kroppsspråk

Geopolitisk stormvarning forts.

den globala, den europeiska och den nationella. Dessutom interagerar och förstärker dessa systemkriser varandra på ett sätt som gör att de samlade svängningarna kan bli än större och snabbare.

På den globala nivån utmanar Kina USA:s ställning som hegemon och därmed också den ordning som USA inrättade efter 1945, samtidigt som Trump tydligt visar att han och hans väljare har tröttnat på att bära bördan av att vara systemets förvaltare och världspolis. Men samtidigt har USA fortfarande en maktställning i Östasien att försvara, och många liknar läget där med det i Europa 1914. Den tändande gnistan skulle exempelvis kunna vara konflikten om kontrollen över Syd kinesiska Sjön, som Kina gör anspråk på, eller komma från det oberäkneliga Nordkorea.

På europeisk nivå har Putin kört en stridsvagn genom det som Gorbatsjov 1990 kallade "det gemensamma europeiska huset". Den ryska utmaningen borde egentligen lätt kunna mötas av ett mångdubbelt rikare Västeuropa, men européerna kan inte ena sig om att göra det som behövs. Därtill kommer att Trump medvetet utsår allvarliga tvivel om den amerikanska säkerhetsgarantin till Europa - det som kallas den transatlantiska länken - och därmed också om Natos fortbestånd. En lika naturlig som destruktiv konsekvens av detta kan bli en åternationalisering av säkerheten i Europa, dvs en återgång till det mönster av inbördes rivalitet som otaliga gånger i det förflutna lett till krig.

På den nationella nivån ersätts

ansvarstagande politiker alltmer med populisterna och nationalisterna, vilket förändrar det politiska landskapet i grunden, och gör det svårare både att få till stabila regeringar och att uppnå och vidmakthålla internationella avtal.

Som gräde på moset har vi slutligen frågan om kärnvapenspridning. Om det amerikanska kärnvapenparaplyet som skyddat Europa, Japan, Sydkorea mfl länder i sjuttio år inte längre gäller kommer det troligen inte att dröja alltför länge innan några av dessa börjar fundera på att skaffa egna kärnvapen som skydd. Tar en det steget så följer nog fler efter.

Sammantaget menar jag därför att den geopolitiska barometern pekar på att vi kan stå inför en storm var lika vi inte sett sedan 1945, och om man följer internationella media kan man se att jag är långtifrån ensam om den dystra prognosen. Sverige har länge haft ett avskräkningsunderskott gentemot Sovjet/Ryssland och löst detta genom att åka snålskjuts på den transatlantiska länken, först genom Erlanders och Palmes hemliga västsamarbete, sedan genom Hultqvistdoktrinen. Men om USA vänder Europa ryggen finns knappast längre denna möjlighet. Vilka handlingsalternativ har då Sverige? Finns det eller skulle det kunna finnas en svensk Plan B? Jag kan i alla fall inte se någon uppenbar och användbar reservoption för oss.

Först av allt så kan vi ignorera riskerna och fortsätta som förut, eller helt enkelt hoppas att Trump inte blir omvald och att allt sedan blir som vanligt igen.

Sedan så kan vi byta fot och bejaka en robust försvarsdimension för EU, som Frankrikes president Macron förordar.

Ett antal länder som traditionellt varit skeptiska till sådana tankar börjar nu svänga

Eller så kan vi sälla oss till en mindre grupp länder i Nordeuropa som försöker beveka USA att fortsätta stödja dem, som en sorts mini eller rest Nato men med begränsade åtaganden.

Alternativt så kan vi söka skydd genom att orientera oss militärt och politiskt mot någon av Europas traditionella stormakter, Storbritannien, Frankrike eller Tyskland. Dock har ingen av dessa länder militär förmåga i överskott att dela med sig av.

Vi kan slå oss ihop med våra nordiska grannländer, men i avsaknad av ett nordiskt kärnvapen så skulle nog detta vara en fråga om att söka tröst än att få skydd.

Slutligen så kan vi välja eller av omständigheterna tvingas att stå ensamma, i hopp om att även en tredje gång stå utanför den storm som rasar. Mycket betydande rustningar minst 5 % av BNP skulle då behövas, och dessa skulle ändå sannolikt vara otillräckliga.

Som synes finns inga riktigt bra alternativ och därmed heller ingen bas för en svensk Plan B. Vi får kanske ägna de kommande åren åt vad man skulle kunna kalla "strategisk försränning", att hålla styrfart i tidens turbulenta virvlar och undvika de värsta och vassaste stenarna. Då lär hjälm, flytväst och våtdräkt behövas...

ROBERT DALSJÖ

Forskningsledare vid FOI med fokus på politisk-militära frågor, främst för regeringskansliets behov.

Aktiv RO/MJ (Ämf)

Springnotornas tid är förbi

Redan före USA:s reträtt i Norra Syrien hade Frankrikes president Macron vid flera tillfällen varnat för att Europa inte längre kunde förlita sig på att USA skulle axla ansvaret för Europas militära säkerhet. I snart tjugo år har den amerikanska stadsledningen uttryckt frustration över vad man upplever har varit ett europeiskt springnoteteende.

Det som nu hänt är att president Trump visat att ord kan komma att omsättas i handling. Det är i ljuset av detta som vi skall betrakta de ökningarna av försvarsutgifterna som nu görs i Europa.

Enskilt viktigast härvidlag är hur Tyskland väljer att göra. Annegret Kramp-Karrenbauer (AKK) som är ny partiordförande för CDU, och tilltänkt Bundeskansler efter Angela Merkel, har vid en rad tal under hösten framfört att Tyskland under åren fram till 2031 bör öka försvarsutgifterna från 1,2% till 2% av BNP. Omsatt till svenska kronor skulle detta motsvara

ca 350 miljarder extra per år. Om alla europeiska länder uppfyller 2%-målet handlar det kanske om så mycket som 600 miljarder.

Detta är ofantligt mycket pengar men skall jämföras med att USA:s försvarsbudget är på 6500 miljarder. Lämnar USA torde Europas försvarsutgifter behöva ökas till minst 3%.

Sammantaget finns det skäl att tro att Europa kommer att ta sig i kragen och öka sina försvarsutgifter upp till de 2% som utlovades 2014 vid NATO-toppmötet i Wales. Att Sverige därvid, mer eller mindre frivilligt, tvingas göra det samma synes rimligt. Vårt geopolitiska

Springnotornas tid är förbi forts.

läge talar egentligen för ännu högre försvarsutgifter.

Lord Ismay var NATO:s första generalsekreterare och myntade devisen; "keep the Soviet Union out, the Americans in, and the Germans down.". Detta kanske bör omformuleras till; "keep the Russians out, the Americans in, and the Europeans up".

Till detta kommer en rad andra säkerhetspolitiska utmaningar för Europa som också förtjänar en devis.

För att förstå USA:s betydelse studerar vi den kommande övningen DEFENDER - Europe 20.

Denna sker inom ramen för Operation Resolve som är samlingsnamnet för NATO:s ansträngningar att dra en "linje i sanden" gentemot Ryssland. Arbetet påbörjades 2015 med en s.k. assurance-fas och har nu övergått i en deterrence-fas. Den förra syftade till att övertyga befolkningen i Baltikum och Östeuropa att NATO är att lita på. Den senare har som mål att avskräcka Ryssland från militära äventyrligheter.

I botten ligger NATO:s grundläggande militära förmåga i Baltikum och Östeuropa. Om vi fokuserar på de Baltiska staterna och Polen som återfinns i vårt närområde så har dessa kraftigt ökat sina försvarsanslag och är på väg att skapa en respektingivande förstahandsförmåga omfattande 5 brigader i Baltikum och 13 brigader i Polen.

I området finns också 4 NATO-stridsgrupper med soldater från 21 medlemsländer. Dessa tillkom under assurance-fasen. Utöver signaleffekten gentemot den lokala befolkningen sätter de också press på de medverkande ländernas politiker genom att de vid ett ryskt angrepp oundgängligen kommer att ta stora förluster. Härigenom verkar de politiskt krigsavhållande gentemot Ryssland då så många nationers soldater är inblandade.

Målet för DEFENDER - Europe 20 är att påvisa USA:s förmågan att tillföra omfattande motanfallsresurser. I syfte att underlätta förflyttning av förband från Västeuropa österut beslutade NATO 2018 att sätta upp ett nytt Multinational Joint Headquarter. Denna stab lystrar till beteckningen Joint Support and Enabling Command (JSEC) och är lokaliserat till Ulm i Tyskland. Staben förklarades vara operativ den 17 september 2019.

Övningen kommer att omfatta 30000 amerikanska soldater varav 20000 skall tillföras från USA och genomförs under perioden april-maj. Internt inom NATO är övningen samordnad med ytterliga fem stora NATO-övningar. En rad stora nationella övningar sker också i samma tids-



period varav vår egen Aurora 20 går av stapeln 11 maj-4 juni. Sammantaget övar drygt 100000 soldater i vårt närområde under perioden maj-juni.

Av bilden kan vi utläsa att övningen har ett antal moment vilka sammantaget påvisar USA:s förmåga att sätta muskler till ord.

I väster övas förmågan att föra över huvuddelen av USA:s pansarförband till Europa för att där föra samman dem och förflytta dem öster ut. För att inte utmana Ryssland för mycket synes denna rörelse avslutas i Västra Polen.

Sannolikt berörs fem pansarbrigader från fyra stående divisioner och en nationalgardesdivision. Målet torde ytterst vara att trovärdiggöra förmågan att snabbt föra över en omfattande motanfallsförmåga i form av III armékåren från USA till Europa. Vid en fullskalig operation innebär detta upp till 150000 soldater i ett första skede.

Längre österut kommer en motoriserad brigad som är permanent stationerad i Europa att öva en anfallsrörelse från Polen in i Litauen. Detta blir i sig en antydning om vart den tidigare omnämnda motanfallsförmågan kan riktas.

Längre norrut kommer snabbinsatsförmågan att påvisas genom insättandet av luftburna förband ur 82. Luftlandsättningsdivisionen och den i Europa permanent stationerade 173.

Luftburna brigaden. Att inflygningsriktningen är inritad att komma från Sverige lär noteras noggsamt i Ryssland.

Slutligen och kanske mest intressant är placeringen av marinkårens vapen omedelbart öster Sverige jämte information om att urlastning av på fartyg förrädsställd förbandsutrustning skall övas. Totalt har US Marine Corps 14 stora RoRO-fartyg för detta ändamål. Normalt är dessa kraftsamlade till Stilla havet och Asien.

I Europa har kåren en omfattande förrädsställning i bergsförråd i närheten av Trondheim i Norge. Utifrån den information som finns om övningen när detta skrivs synes det sannolikt att verksamheten är tänkt att genomföras i Estland. Klart är att Ryssland har en tydlig underrättelsefråga efter att ha studerat denna bild.

Den sammanfattande slutsatsen av Defender - Europe 20 är att det blir mycket svårt för Europa att ersätta denna förmåga om den amerikanska statsledningen beslutar sig för att springnotornas tid är förbi.

ERIK POUSAR

Glimtar från garnisonssällskapets smultronställen



Flera av sällskapet medlemmar har njutit av sommaren i stugorna på Rörö, Vinga, Store Snart och Björkholmen. Ta chansen att besöka ett av dessa smultronställen nästa år! Kolla in hemsidan för mer information och skicka in din ansökan efter årsskiftet. Ansökan i omgång ett startar 1 februari och stängs 8 april.



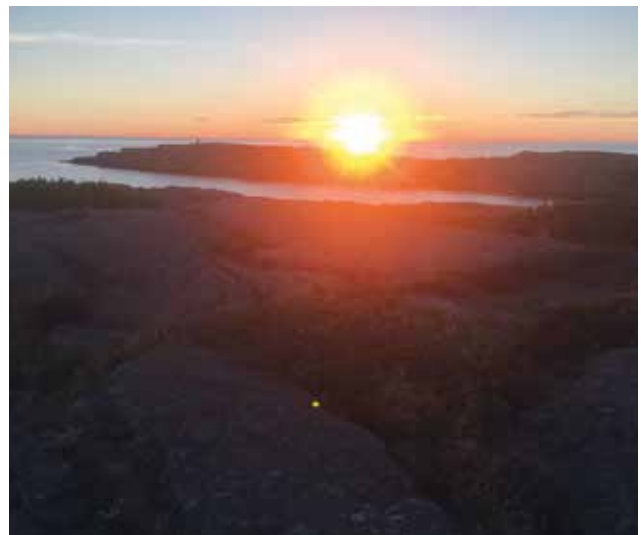
Fiskelycka i Gullmarn! Makrillen smakade utsökt efter att ha grillats på Björkholmen. Foto: Karl-Emil Videbris



Det finns mycket att upptäcka, stort som smått, på Vinga. Foto: Anna Videbris



Stugan på Store Snart ligger inbäddad bland saltstänk och Bohus granit. Foto: Glenn Ljung



Magnifik utsikt över när solen går ner i väst på Store Snart. Foto: Glenn Ljung

Ett smakprov av festligheterna på mässen!

Lyckad skaldjursfest!

Den 12 oktober serverades ett läckert skaldjursbord och runt 90 deltagare gav betyget: mycket lyckat! Kvällen inleddes med ostronöppning och avslutades med dans.

Vårbal med champagne-sabrerering!

I Högtidsdräkt och balklänning samlades 100 gäster på mässen en försommar dag för att njuta av den årliga balen. Garnisonsällskapets vice ordförande och ordförande hälsade välkommen!



Mässdirektörerna Jack och Anton hälsar dig välkommen till Mässen!



After work - Öppen mäss

Du är välkommen till Garnisonsällskapets Öppen mäss för att umgås med kända och nya bekantskaper. Vi erbjuder öppen bar, vacker utsikt och intressanta föredrag. Vill du ta med arbetsgruppen en annan dag för ett möte eller middag ordnar vi det. Boka på 031-692163. Mer information och program om föredragen finns på gsgbg.se. Välkommen!

Öppen mäss	29 januari	19 februari	4 mars 18 mars	1 april 22 april	3 maj 6 maj 12 maj	2 juni
-------------------	------------	-------------	-------------------	---------------------	--------------------------	--------

Evenemang för Garnisonsällskapets medlemmar våren 2020

11 januari: Holkens återkomst. Ta med en partner och kämpa om den ärofyllda Holken.
17 mars: Garnisonsällskapets årsmöte genomförs på kvällen och avslutas med:
17 mars: St. Patricks Day - vi inspireras och deltar i vad miljoner andra firar denna dag.
6 juni: Vårbal. Högtidsdräkt och långklänning. Dags att skina och njuta i försommaren.
Läs mer om hur du söker ett medlemsskap på gsgbg.se.



Ordförandens rader

Kamrater!

Sedan förra numret av tidningen har det äntligen det kommit ett beslut om förstärkt ekonomi för Försvarsmakten. Den ekonomiska förstärkningen kommer dock sent och är knappast tillräckligt sett till de behov som finns. Dock ett steg i rätt riktning. För garnisonen här i Göteborg synes det på sikt bli bataljonsutbildning av amfibieband. Dock saknar vi en permanent närvaro av flottans förband på västkusten t ex i form av minröjningsförband. Mer om innebörden av de nya ekonomiska ramarna står att läsa på annan plats i tidningen.

En av höjdpunkterna för kamratföreningen under året var den tredje kamratföreningsträffen på 3 år med fd ka-regementens kamratföreningar och denna gång gick resan till Gotland. Lite mer om resan finns att läsa på en artikel här bredvid i tidningen.

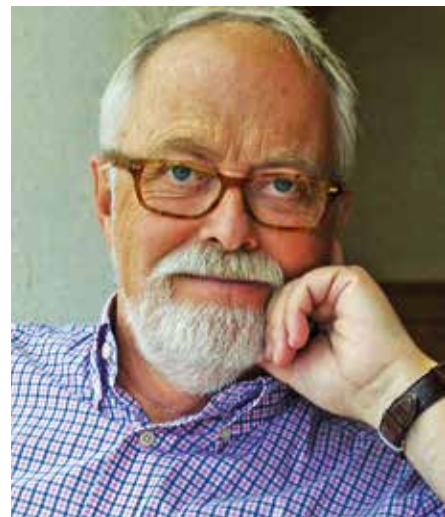
Tyvänn drabbas vi också av träki-gheter. Som tidigare meddelat så avled vår kamrat, och kassör i styrelsen, Sven-Göran Palm efter en tids sjukdom. Görans insatser för kamratföreningen, och särskilt då med arbetet i traditionsrummet, har varit ovärderliga. Vi saknar en fin kamrat och en eldsjäl i föreningens arbete!

Det har blivit färre kamrater som

deltar i arbetet med vårt traditionsrum och därmed blir det svårare att sköta all den materiel mm som vi har. Styrelsen har därför inlett en diskussion om att banta ner mängden materiel och samtidigt ta fram en målbild för hur ett utvecklat, men mindre, traditionsrum kan se ut. Förutom att vi ser att färre av oss kan sköta den materiel som vi har behöver också garnisonen utrymme för den inomhusskjutbana som planeras i anslutning till det nuvarande traditionsrummet.

Vi har därför inlett en dialog med garnisonschefen, Öv Peter Fredriksson, om en ny målbild för traditionsrummet och dess framtida lokalisering. Lokaliseringen kan vara ett krympt traditionsrum på nuvarande eller annan plats. Samtalen med garnisonschefen har varit förtroendefulla och konstruktiva och vi ser fram emot en fortsatt dialog.

Vi har tyvärr fått stryka en del medlemmar i föreningen då de inte betalt medlemsavgiften. I vissa fall har man inte betalt på ett par år. Tänk på att medlemsavgiften måste betalas senast i februari under aktuellt år. Hjälpt oss med detta så slipper vi onödig administration. På annan plats framgår hur du skall betala eller gå in på Garnisons-sällskapets hemsida <https://gsgbg.se/>



Du kan även maila till oss på gg.kamratforening@hotmail.se om du har några frågor.

Återigen närmar vi oss ett nytt år. Jag tackar alla medlemmar för det arbete som gjorts för kamratföreningen. Jag hoppas också att fler av er kan ställa upp tex för arbetet med ett utvecklat traditionsrum och när vi står som värd för den 4:e kamratföreningsträffen här i Göteborg i september 2020.

En riktigt God Jul och Ett Gott Nytt År önskar jag er alla!

BENGT DELANG
ORDFÖRANDE KAMRATFÖRENINGEN
I GÖTEBORGS GARNISSÄLLSKAP

Styrelsen vill påminna om:

Att det äntligen är dags att betala medlemsavgiften vilken fortfarande är 150 kr. Betalningen sker till plusgirokonto 33 32 61-6.

Vänligen glöm inte att ange avsändare dvs. *personnummer, namn och adress. Medlemsavgiften skall vara styrelsen tillhanda senast den sista februari 2020.

Vill du inpassera och delta i föreningens aktiviteter på Käringberget, t ex öppna mässkvällar, års- och höstmöte m fl. aktiviteter måste du ha anmält ditt personnummer till föreningen.

En eventuell gåva till Kamratföreningen/drift av traditionsrummet där vi förvarar våra historiska samlingar kan göras på plusgiro 921 20 51-8. Glöm inte att ange avsändare.

Styrelsen vill ge ett stort tack till de medlemmar som tidigare i år skickat in gåvor till föreningen!

Har du skaffat mailadress eller bytt mailadress? Har du flyttat?

Vänligen anmäl detta till föreningen för att spara porto och säkerställa att du får tidning/information om olika aktiviteter.

Enklast görs dessa ändringar via mail till g.g.kamratforening@hotmail.se eller vanlig post till kassören.

Vår hemsida är www.gsgbg.se. Gå vidare genom att klicka på Kamratföreningen.

Med vänliga hälsningar från kassören
 Mats Brambo
 Sanatoriegatan 5 B
 416 53 Göteborg

Med garnisonen mot framtiden

Onsdagen den 13 november hade kamratföreningen sitt höstmöte och i samband med detta arrangerades en möjlighet att ta del av vad som händer på garnisonen, och det är mycket!

Vi började direkt efter lunch med att garnisonens regementsförvaltare, Kenneth Johansson, övergripande berättade om det nya befälsordningssystemet och den politiska processen inför kommande försvarsbeslut och hur detta bedöms komma att påverka garnisonens framtid.

Därefter disponerade vi garnisonens buss och kunde med denna förflytta oss mellan olika platser på garnisonen där företrädare för sjukvårdsfunktionen, hemvärnet och amfibiesystemet berättade om nuläget och tänkt utveckling mot framtiden.

Sammantaget tror jag mig tala för alla som var med när jag påstår att eftermiddagen var mycket intressant och givande. De unga har ofantligt mycket jobb framför sig men det kommer mestadels att ske inom ramen för positiva citationstecken.

Sedan millennieskiftet har det varit både upp- och nedgång. Som många

minns fylldes garnisonsområdet inledningsvis av modulbyggnader för att härberga tillkommande verksamhet. Knappt hade dessa kommit på plats innan allt föll som ett korthus och 2005 var garnisonen nere i parterr för att tala brottningspråk. Ett tag handlade det mest om att välja ut de delar av garnisonsområdet som skulle härberga den återstående verksamheten för att därefter kunna avyttra 50-75% av området. Detta är en tid då ministären Persson har tagit principbeslut att lägga mer Försvarsdepartementet och inordna kvarvarande rester i Utrikesdepartementet. Sammantaget pekade planerna på som mest 200 heltidsanställda.

Genom mycket hårt arbete under ledning av de dåvarande garnisonscheferna kom garnisonen så sakteliga på fötter igen. Bevakningsbåtskompaniet flyttades i sin helhet till Göteborg. Säkerhetskompani sjö tillkom från Karlskrona och lite senare följdes dessa av sjukhuskompanierna. I skrivande stund torde antalet försvarsmaktsanknutna som har Kåringberget som arbetsplats vara strax under 1000. Av det vi hörde den 13e så förefaller det möjligt att denna siffra kan öka till cirka 1500, varav 400-500 värnpliktiga.



Utifrån ovanstående är det klart att kamratföreningens vår- respektive höstmöte framgent kommer att inkludera en möjlighet att på ort och ställe följa garnisonens utveckling mot framtiden. Tillhör du dem som inte söker skydd när det blåser utan bygger väderkvarnar så uppmanas du att boka in den 1 april i almanackan. Då är kamratföreningens vår- tillika årsmöte inplanerat att äga rum. Detta kommer att föregås av en möjlighet att lära mer om garnisonens väg mot framtiden.

FÖR STYRELSEN E.P



Marcus Appelgren, projektledare ny amfibiebataljon. Direkt återkommen efter robotskjutning i skärgården



Kamratföreningens resa till Gotland

I år var det 36 året i rad som de tidigare ka-regementenas kamratföreningar träffades. Efter att tidigare ha besökt Berga/Rindö och Karlskrona var det nu dags att besöka Gotland. Sent i augusti satte sig knappt 30 förväntansfulla deltagare i bussen på väg till Gotland via Oskarshamn. Först efter midnatt kom vi fram till vår förläggning på Fårö Kursgård som numera är i privat ägo efter att tidigare tillhört FBÜ.

Stärkta av en rejäl frukost hade vi egen tid under fredagen som vi utnyttjade för att åka till Visby och gå runt och bese den vackra Hansastaden. Det fina sommarvädret gjorde sitt till för att göra detta till en av resans höjdpunkter. Åter på Fårö började övriga deltagare ansluta sig till den första kvällens samkväm. Det blev kära återseenden med kamrater från förr och resten av kvällen gick i historieberättandets

tecken.

Under lördagen hade Ka 3 kamratföreningen ordnat ett blandat program med rundtur på Fårö med beskådande av bl a dess Raukar. Det andra temat var i "Ingmar Bergmans fotspår". Han bosatte sig som de flesta vet på Fårö och spelade även flera av sina filmer där. Vi vägledades av kunniga guider som själva känt/arbetat för Ingmar. Ett besök på hans privata biograf ingick också där all originalinredning var kvar inklusive den fätölj han själv alltid använde.

Högtidsmiddagen på lördagskvällen blev ånyo en höjdpunkt. Grillat lamm med mycket skratt och glam var några av ingredienserna. Totalt var vi drygt 150 deltagare där. Gotlandskamraterna var av naturliga skäl flest, med 60 deltagare. Imponerande!

En genomgång av återuppbyggnaden av Försvaret på Gotland var första punkt på söndagen. Glädjande att så sker, men sorgligt att all den infrastruktur som nu byggs upp igen fanns tidigare på ön, men den gjorde man sig

av med vid den stora nedläggningsvågen, i början av 2000 talet. Kortsiktigt och dyrt!!

Efter en nostalgitur på Ka 3's gamla kasernområde i Färösund gick färden till Tingstäde och ett besök på marin och flygmuséet. Tidigare muséet på Färösund flyttades hit för några år sedan och det var imponerande att se vad man kunde visa upp av olika typer av materiel. Ett besök här kan verkligen rekommenderas. I Tingstäde finns också ett armémuseum och fästningen att beskåda för den intresserade.

Tacksamma och mycket nöjda ställde vi kosan mot Visby och färjan för vidare färd hemåt. Vi tackar varmt Ka 3 kamratförening för ett fantastiskt program och det fina väder man också lyckat ordna!!

Nästa år står vi som värd för kamratföreningarnas besök här i Göteborg. Det blir den 11-13 september med förläggning i Garnisonen. Vi återkommer med program och annan information när planeringen börjar bli klar senare i vår.

BENGT DELANG

Ett stycke England

Under vår vistelse med kamratföreningen på Fårö, kom vi till Ryssnäs. På denna del av Fårö finns något märkligt. Nämligen en bit mark, ägd av England!

Under åren 1853 – 1856 utkämpades Krimkriget. Detta krig var en konflikt mellan kejsardömet Ryssland och de allierade Storbritannien och Frankrike.

Både de engelska och franska flottorna nyttjade Fårösund, som flottbas i Östersjön.

Under 1854 utbröt kolera. Självklart ville man upprätta sjukstuga och kokhus. En stuga för läkaren kom också till stånd. Naturligtvis var det svårighet att anlita personal, som skulle ta hand om de döda. Därför rekryterades viss del av befolkningen på Fårö.

England köpte en bit mark på Fårö, där man kunde begrava de avlidna officerarna bland de allierade styrkorna. Manskapet sänktes i havet.

Tydligen föll denna markbit i glömska? Dock återupptäcktes platsen av



Begravningsplatsen

hembygdsföreningen och detta ledde till, att Förste Sjölorden i England besökte platsen på 80-talet och nedlade en krans.

Begravningsplatsen är inhägnad av

fjorton granitblock som sammanbinds av en järnkätting. Platsen inrymmer 27 små gravkullar och ägs tydligen av England.

APEL



Ordföranden har ordet

Snart är det 2020: Då är det skottår och regeringen avser lägga ett försvarsbeslut.

Det kommer att innebära avsevärda förstärkningar till såväl militärt, som civilt och psykologiskt försvar. Nu visar det sig tyvärr att man använt en glädjekalkyl, och att bantningar i politiker-nas lista måste göras.

Det är då angeläget att Göteborg med den för Sverige, men även Norge och Finland, mycket vitala hamnen får de förstärkningar den förtjänar.

Just nu verkar det som om en amfibiebataljon kommer att utbildas ute vid Kärningberget och att verksamheten kommer att organiseras som ett regemente.

Det är utmärkt men det räcker inte.

Göteborg får inte utgöra den svaga länken i ett svenskt försvar. Vi behöver därför minst ett i Göteborg baserat

minröjningsfartyg, för att hålla farlederna öppna. Dessa planeras under de kommande åren att fördjupas, så att än större fartyg kan löpa in. Då växer betydelsen av Göteborg än mer.

Men vi behöver därutöver särskilt under ett inledningsskede ha Patriot-luftvärn för skydd av hamnen mot s.k. ballistiska robotar. När förstärkningar anländer kan de säkert själva sätta upp ett luftvärnsskydd.

Och vi behöver på olika sätt förstärka vårt utmärkta hemvärn. Bl.a bör de tilldelas drönare för att kunna peka ut såväl fiendliga fartyg som ev. luftlandsatta enheter. En eldledningsfunktion blir av vital betydelse.

Alla politiker talar idag om behovet av ett försvar av Göteborg, men tyvärr är de konkreta förslagen om förstärkningar ännu så länge otillräckliga. Här kan vi hjälpa till att sprida kunskap.



Annars är kamratföreningen - som vanligt - mycket aktiv.

I höst har vi som exempel genomfört en mycket uppskattad resa till Berlin.

Vi har haft en räkna intressanta föredragshållare. En sådan var Niklas

Filmvisning på fjärde våningen

På vår trivsamma fjärde våning i kanslihuset har vi inte enbart museum utan även en underbar rymlig föreläsningssal. Många intressanta föreläsningar med både militära och civila ämnen har glatt oss under åren. Ibland visas någon intressant film vilket gjordes i september. I en fullsatt sal fick kvälens gäster helt gratis ta del i en norsk

film som visade händelserna vid den tyska invasionen av Norge 1940.

Kungens val

Denna film, från 2016, byggde på historiska händelser och utspelas i Norge under tre dagar av tyska rikets invasion april 1940. Filmen var den mest besökta och sågs över 713 000 åskådare

när den visades på norska biograferna under 2016. Före premiären fick filmen visas på det Kungl slottet i Oslo med norska kungafamiljen närvarande. Filmen var en av nio på urvalslistan i kategorin "Bästa icke engelskspråkiga film och nominerades till NN galan.

Handlingen berättade om när tyska krigsfartyg är på väg att invadera Oslo. Den tyska kryssaren Blücher sänktes av kanonerna och torpeder från den norska fästningen Oscarborg vid Oslo fjorden. Den Norska regeringen och kung Haakon VII fick ett ultimatum, de måste antingen välja fullständig kapitulation och överlämna makten till "Nasjonal Samling" under ledning av Vidkun Quisling, eller utkämpa ett fullskaligt krig. Kungen valde, tillsammans med regeringen att avvisa de tyska kraven. Detta blev upptakten till Norges deltagande i andra världskriget.

Tyskarna försökte att gripa eller döda kung Haakon och hans familj samt regeringen, som upplevde en dramatisk flykt. Skådespelaren Jesper Christensen gjorde en mycket bra roll i hans spel som Norske kungen Haakon VII

Gustaf Mannerheim

En annan kväll visades en film om Gustaf Mannerheims dramatiska liv



Regementessalen

Granholt från Forsvarets Forskningsinstitut (FOI). Niklas är expert på våra förhållande med USA och NATO men även den säkerhetspolitiska situationen runt Sverige, som ju blir allt mer komplex.

Som exempel kommer utnyttjande av Nordostpassagen mellan USA och Ryssland och fartygstrafik norr om Sibirien ställa nya säkerhetspolitiska utmaningar. Även här växer Göteborg i betydelse då ju fartygen nu kan få Göteborg som första hamn efter passagen, i stället för som nu den sista anhalten efter att ha gått via Suezkanalen.

Vi har haft besök av den dynamiska chefen för FöMed C Peter Fredriksson, som ju har tagit ett stadigt tag om rodet och vad avser militär verksamhet längs kusten.

Här kommer samspelet med Överste Hederstedt i Skövde (C Militär Region Väst) att få stor betydelse för att strama upp försvarsförberedelserna i väst.

och karriär. Han föds på ett slott på landet och efter en familjekatastrof blir han föräldralös. Efter många år sökte en ny karriär i det kejserliga Ryssland, gifte sig rikt och lever ett lyxliv nära ryska hovet avancerar till överstelöjtnant, återvänder efter 50 år som flykting till Finland där han långt senare hyllas som en av de främsta medborgarna.

Hyra mässen

Ni vet väl om att ni kan hyra vår mäss och övriga lokaler vid privata högtider såsom födelsedagar, bröllop, barndop och övriga sammankomster.

LARS REHN

Kungl Älvsborgs Regementes Kamratförening har underbart vackra våningar i vårt gamla kanslihus Tredje våningens stiliga mässlokal med bl.a matsal bibliotek mm. På vår fjärde våning med 5 rum innehållande vårt museum, vårt styrelserum, bibliotek mm. Där har vi framför allt vår aula, som används till föredrag, filmföreläsningar mm.

Förbanden i väst inklusive hemvärnsförbanden ställs nu under befäl från MDV.

Vi har nyligen haft besök av Susanne Ljunggren som är chef ute på Landvetter. Hon talade initierat om verksamheten och vart den är på väg med nya krav vad avser tex miljö och säkerhet.

Vi avlutar besöksåret med docent Fredrik Fällman från Göteborgs Universitet. Han är expert på sinologi och talar runt hotet från Kina. Detta är ett viktigt ämne där vi måste öva oss i att vara långsiktiga. Det är kineserna

själva och det är därför svårt för demokratier att hinna med i svängarna med vår mer långsamma hantering. Kineserna avser att 2050 vara ledande i världen och ha starkast ekonomi och militär.

Vad innebär detta för våra ställningstaganden framöver. Hur ser vår Kinapolitik ut?

Välkomna sedan att engagera er i ett aktivt i kamratföreningen 2020, med bland annat en rejäl Regementets Dag på programmet.

SVANTE BERGH

KALENDARIUM 2020

Januari	01	Nyårsmottagning	Mässen
	16	Öppet hus/Biblioteket öppet	4:e våning
	26	Muséum öppet	Muséet
	30	Stort föredrag med ärtmiddag	Mässen
Februari	13	Öppet hus/Biblioteket öppet	4:e våning
	23	Muséum öppet	Muséet
	27	Stort föredrag med ärtmiddag	Mässen
Mars	12	Årsmöte med ärtmiddag	Mässen
	18	Studiecirkel resa Ukraina	4:e våning
		Biblioteket öppet	
	26	Stort föredrag med ärtmiddag	Mässen
	29	Muséum öppet	Muséet
April	02	Studiecirkel resa Ukraina	4:e våning
	16	Öppet hus/Biblioteket öppet	4:e våning
	23	Studiecirkel resa Ukraina	4:e våning
	26	Muséum öppet	Muséet
Maj	07	Studiecirkel resa Ukraina	4:e våning
	09	Vår-resa Sverige	
	14	Öppet hus/Torpafton	Laddatorpet
	28	Stort föredrag med ärtmiddag	Mässen
	31	Muséum öppet	Muséet
Juni	08-14	Resa Ukraina	Ukraina
Juli		Semester	
Augusti	13	Öppet hus/Torpafton	Laddatorpet
	19	Genomgång resa Ukraina	4:e våning
		Biblioteket öppet	
	27	Stort föredrag med ärtmiddag	Mässen
	30	Muséum öppet	Muséet
September	05	Regementets dag/Forsvarets dag	Regementet
	17-20	Höstresa	Europa
		Biblioteket öppet	
	24	Stort föredrag med ärtmiddag	Mässen
	27	Muséum öppet	Muséet
Oktober	03	Regementsmarschen	Fristad/Borås
	15	Öppet hus/Biblioteket öppet	4:e våning
	24	Höstmiddag	Mässen
	25	Muséum öppet	Muséet
	29	Stort föredrag med ärtmiddag	Mässen
November	12	Öppet hus/Biblioteket öppet	4:e våning
	26	Stort föredrag med ärtmiddag	Mässen
	29	Muséum öppet	Muséet
December	11	Lilla Jul	Mässen

Resan till Berlin 2019-09-12—16

Det var med stor förväntan som en hop reslystna samlades i Borås torsdagen 12 september för avfärd till Berlin. Med ytterligare resenärer som hämtades upp i Varberg fylldes två folkvagnsbussar.

Det faktum att arrangören, Jan Andersson, med den äran tidigare arrangerat ett stort antal väl rekognoscerade och fint förberedda resor minskade inte förväntningarna.

Resans första stopp, i Viken, hade annonserats som ett privat museum men inte beskrivits ytterligare varför nyfikenhetsgraden var på topp!

Utanför en skånelänga nära Vikens hamn möttes vi av för oss Älvsborgare välkände majoren Strufwe som lotsade oss in på en kringbyggd gård där f d kommandören, marinattachén i



Vikens museum



Tysk-amerikanska örnen

Washington och numera marinmålaren Christer Hägg mötte upp.

Christer, vars farfars far var amiralen och marinmålaren Jakob Hägg, gav en lärd och initierad visning av muséet, vars verksamhetsidé kretsar kring sjöfart och maritima händelser i Vikens närhet, genom tiderna. Och de är många! I de strider, i huvudsak mellan danskar och svenskar, som återgavs och som tryfferats med Christers vackra målningar, var större sjömakter ofta inblandade.

Det låg ibland andra Englands och Hollands intresse att maktbalansen inte försköts för mycket åt något håll för att främja främst handeln med alla Östersjöhamnar. En intressant händelse, som inte så många känner till är att Sverige tillsammans med Tyskland

omsorgsfullt lade ut ubåtsnät i Öresund under sommaren 1940, ”inte någon av Sveriges mest glansfyllda insatser”, enligt vår kunnige ciceron.

Muséet ägs av Stenadirektören Carl-Johan Hagman och är trots sin ringa rumsliga omfattning otroligt sevärt. Det innehåller bl a en Nelsonavdelning (med den första ögonvittnesskildringen i brev och kartskiss från en engelsk i slaget deltagande kapten till en släkting i land) samt en del av Victorys kopparförhyndning (!), delar av Sjöofficerssällskapets i Stockholm mässinredning (med ett antal amiraler och marinmålningar av såväl Herman af Sillén som Jakob Hägg represente-

rade), stort referensbibliotek med böcker och ritningar, en enorm samling av fartygsmodeller samt mycket mer som vi i vårt korta nedslag inte kunde beskåda eller fördjupa oss i. Platsen i denna artikel medger inte ytterligare utvikning av innehållet i övrigt, det måste upplevas!

Färden gick vidare mot Berlin över Gedser-Rostock och vi var framme vid hotellet sent på torsdagskvällen.

Fredagen började med en guidad tur på den gamla flygplatsen Tempelhof, med fokus på användandet av flygplatsen under andra världskriget. Vår guide Elke, arkitekt och författare till



Tempelhof ankomsthallen

flera böcker om flygplatsen och således väl påläst, ledde oss med bravur under ett par timmars vandring. Bygget tog fart efter Hitlers maktövertagande och var en del i Speers monumentala idé om världshuvudstaden Germania, men flygplatsen blev aldrig färdigbyggd under kriget, utan användes för flygplanstillverkning och vissa uppvisningar. Arkitekten var Ernst Sagebiel och komplexet omfattar ca 300 000 kvadratmeter!

Tempelhof's administrationsbyggnader användes vidare av Lufthansa och andra civila myndigheter. Det fanns bl.a. planer på en restaurang som kunde ta över 2000 matgäster som skulle bevista olika evenemang.

I krigets slutskede förekom en del strider vid flygplatsen, vilket en hel del kulhål vittnar om. Det finns en del legender eller myter om Tempelhof, som kanske aldrig blir utklarade. I en källare förvarades till exempel under kriget ett arkiv som underrättelsetjänsten administrerade med flygbilder från hela världen. Detta brann upp i krigets sista dagar, ingen vet idag vem som tände på. Var det för att skydda militära hemligheter som tyskarna lät bränna det eller var det ryssarna som efter hårda strider erövrade flygplatsen och inte ville att arkivet skulle falla i de allierades händer?

Efter kriget huserade den amerikanska ockupationsmyndigheten på Tempelhof. De färdigställde också en del av byggnationen. En kuriositet i sammanhanget är att den stora tyska örnen som under Tredje riket smyckade flygplatsen återanvändes och gjordes om till en amerikansk vithövdad dito!

Tempelhof spelade en central roll under luftbron till Berlin 1948-49, då det lyfte och landade ett flygplan i minuten för att klara berlinarnas försörjning och förbindelser med västvärlden i det kalla krigets inledningsskede.

Ankomsthallen gav vid vår visning ett monumentalt intryck och hela komplexet är storslaget i sin utformning. Flygplatsen lades ner 2008 och hela flygplatsområdet är skyddat efter en folkomröstning. Låt oss se hur länge detta skyddet står sig, då Berlin är en otroligt expansiv stad...

Planerat var att besöka Olympiastadion och Olympiabyn men guiden hade dock blivit sjuk så denna programpunkt utgick. Reseledningen visade prov på stor flexibilitet och ersättningen blev fullgod; ett besök på Luftwaffes museum vid det gamla flyg-



Luftwaffes museum Gatow



Forts nästa sida

Niclas Sennerteg pratar utanför Riksdagshuset

Forts från föreg. sida

fältet Gatow, beläget i Berlins utkanter. Muséet visar tiden från flygets barn-dom (med en intressant utställning där man kan följa en jaktpilot före, under och efter Första världskriget), luftbron till Berlin 1948-49 och flygplan från det tyska flygvapnets historia. Efter kriget fungerade Gatow som flygbas åt britterna.

Kvällen ägnades åt trevlig samvaro på en närbelägen restaurang.

Lördagen ägnades åt centrala Berlin under sakkunnig ledning av författaren och journalisten Niclas Sennerteg. Rysarna skapade efter kriget några segermonument, vi ägnade ett av dem, i närheten av Riksdagshuset, en stund. Vid Riksdagshuset gav Niclas en mycket initierad berättelse om slutstriderna och hur viktigt det var för den ryska krigsmakten, med marskalken Zjukov som ansvarig, att inta denna symboliska byggnad just den Första maj.

Striderna blev oerhört hårda och flera försök gjordes att få upp den röda fanan på Riksdagshusets tak och det lyckades till slut. En intressant detalj är att det mycket berömda fotot där en rysk soldat hänger upp fanan, har retuscherats. Soldaten hade nämligen ett antal av de av ryssarna hett eftertraktade armbandsuren på armen, fullt synlig på fotot. Detta gick inte an att man visade på plundring. Även om det var oerhört omfattande (något som Sennerteg påvisat i boken Stalins hämnd) och inbegrep såväl hög som låg i Röda Armén.

Det var en dimension extra att höra berättelserna och vara på plats där det hände, vid Rikskansliet, Brandenburger Tor under det kalla kriget, flyktsöken och Kennedys tal samt även en glimt av det stundtals dramatiska konstnärslivet under Strindbergs tid i staden.

Eftermiddagen ägnades på egen hand åt Berlins kulturliv, själv besökte jag Pergamonmuseet där den berömda Ishtarporten från Babylon och en del av stadsmiljön från Miletos kunde beskådas. Supé avnjöts på en bra krog vid hotellområdet, det var gott att få sitta ned och vila trötta fötter!

Hemresan anträdades på söndagen och utgångsläge för anfall, Borås, nåddes strax före 21.00.

Under resan i våra minibussar gavs många tillfällen att fördjupa sig i diverse ämnen. Så diskuterade till exempel Björn Stahre och undertecknad vikten av att fortsätta insamlingen av berättelser och erfarenheter från regementets tid, där anställda och värnpliktiga i den av Björn utgivna "I15 berättar", bidragit till skeenden och sammanhang från främst 1930 och

Kungl Älvsborgs Regemente

Övningsplatser

Timmele hed	1685-1770
Kila hed	1770-1783
Örby hed	1784-1796
Fristad hed	1797-1914
Borås	1914-1998

Före dessa platser övades på centrala "fält" inom kompaniernas område, enligt kompanichefen bestämmelse.

Historiska Notiser

Namnet "Sjuhäradsbygden" har uppkommit genom att regementet från 1600-talet hämtade sina rekryter från dessa härad.

Härad är det äldsta ordet för bygdens krigsorganisation. Ett härad satte under vikingatiden upp en häravdelning.

Fänikor uppsattes på 1540-talet i Sjuhäradsbygden av Gustav Vasa. Två eller flera härader uppsatte en fänika.

Fänikorna deltog i Nordiska sjuårskriget 1563-1570, stred i Norge 1563, belägrade Varberg 1656, deltog i slaget vid Axtorna (2 mil nordost Falkenberg) samma år, belägrade Bohus 1566.

1570-1595 deltog västgötafänikor i operationerna i Finland och Estland.

1608 deltog västgötafänikor i det olyckliga slaget vid Kirkholm i Estland liksom i de följande fälttågen fram till freden i Stolbova 1317.

Regementet och dess föregångare har deltagit i följande strider eller fälttåg

Varberg	1565	Retusari	1705
Nöteborg	1582	Hälsingborg	1710
Estland	1590	Gadebusch	1712
Finland	1591	Kristiania	1716
Riga	1621	Fredrikshald	1718
Mewe	1626	Nya Älvsborg	1719
Dirschau	1627	Grosses Haff	1759
Breitenfeldt	1631	Neu Kaglen	1762
Lützen	1632	Hogland sjöslag	1788
Grosss Glogau	1642	Kaipias	1789
Leipzig	1642	Keltis	1790
Jankow	1645	Frankenfronten	1807
Krakow	1655	Kettenhagen	1807
Danziger haupt	1659	Dessau	1813
Sjökommanderingar	1703-04		

Regementet har vidare vid ett flertal tillfällen bildat garnison på Älvsborgs, Marstrand-Bohus och Varbergs fästningar samt lämnat manskap till flottan.

LARS REHN

framåt. Här kan alla anstränga sig med att skriva ner sina minnen, de behöver inte vara spektakulära eller dramatiska, till gagn för de som kommer efter oss.

Det var ett gäng mycket glada och nöjda resenärer som tog farväl av var-

andra och reseledningen. Som alltid när Jan kallar till resa är det välplanerat, intressant och prisvärt. Än en gång framföres därför resenärernas stora TACK!

VID PENNAN,
PETER BACKENFALL



Frimurarbesök

Frimurarsamhället i Borås under ledning av Ordförande Mästare Haldor Sevinsson, besökte tisdagen 2019-08-20 Kunglig Älvsborgs Regementes Kamratförening. Samordnare för besöket var Jürgen Urbas.

Värdar för Kamratföreningen, Lars Rehn och Åke Hell. Besöket började med en rundvandring i de gamla vackra mässlokalerna, prydda med porträtt utav de före detta regementets chefer. Under vandringen berättade

värdarna historiken och små anekdoter om de gamla cheferna. Under regementets historia, från 1623, har det funnits 61 chefer intill nedläggningen år 1998.

Efter rundvandringen var det tid för att sitta till bords. Fastän det inte var torsdag bestod maten utav "Krigsrätten" ärter med fläsk. Mätta och belåtna gick vi en våning upp för att besöka den fina genomgångslokalen där några torsdagar per månad hålls intressanta föredrag för Kamratföreningens medlemmar. Vidare besökte gästerna föreningens museum inrättade i fem rum. I dessa rum visas soldatens utrustning,

uniformer samt bl.a bilder från andra världskriget mm.

Lars visade och presenterade föreningens tidning, som utkommer med fyra nummer per år.

Jodå, föreningen fick under kvällen fyra – fem nya medlemmar. Gästerna tackade för besöket och Åke och Lars tackade alla för visat intresse.

(Själv var jag medlem i Frimurarsamhället i Borås under ca 20 år och var ordförande under 8 år)

LARS REHN

"Åttondekompanister" på resa

Vi är några pensionerade befäl från åttonde kompaniet, f.d. I 15, som för några år sedan bildat en egen liten förening. Samtliga har mestadels tjänstgjort på vårt stabskompani och utbildat signalister, telegrafister, spaningssoldater samt pansarvärnssoldater. Det blir några studiebesök årligen på, som vi tycker, intressanta ställen. Föregående år har vi t.ex. besökt Grimeton och telemasten i Hägglared.

Denna gång gick färden mot Strömsfors bruk som ligger efter ån Åtran mellan Svenljunga och Tranemo. När vi kom till platsen blev vi välkomnade och guidade utav Lars Liljedal, en mycket kunnig man, som berättade historien om kraftstationen som under sin glans dagar gav jobb till cirka sjuttio arbetare. Den gamla fina kraftstationen gav energi till många fabriker och industrier i bygden. Fortfarande lämnar kraftverket ström till Göteborgs Energi

som går ut på nätet.

På sin tid fanns ett järnbruk och ett tiotals fabriksbyggnader förutom kraftstationen. Endast ca 50 meter från kraftverket ligger fortfarande den mycket ståtliga och exklusiva "Direktörsvillan".

Efter besöket i bruksorten fortsatte vår bilkaravan mot den lilla charmiga orten, Sexdrega, där vi välkomnades utav Christer Pettersson till hans fantastiska miniatyrjärnväg. Denna järnväg har ägaren och konstruktören Christer byggt på andra våningen i ett särskilt hus på hans tomt. Järnvägen är ett mästerverk på en yta av 50 kvadratmeter stort. Två stycken rundbanor över hela våningen samt flera banor i mellan dessa. Mitt i centrum står Christer och sköter med knappar och spakar hela anordningen. Stationshuset är en kopia utav Borås järnvägsstation på femtiotalet. Ett av spåren går till "Varberg" där man kan se badgästerna vid stranden. Godstågen kan backa in på stickspår och med hjälp av lyftkranar lasta t.ex. timmer.

På första våningen i huset finns några amerikanska stora bilar och lite femtiotals prylar.

Vidare bygger Christer miniatyrer av flygplan. Ett imponerande bygge är hans "Jas Gripen", ca 1 meter långt, som på en liten startbana kan starta och landa för egen maskin. När I 15 (Kamratföreningen) för några år sedan hade Regementets Dag, gästade Christer oss och visade publiken detta mycket verklighetstroget plan med dess "reamotor" som både startade och landade för egen "maskin" på gamla kaserngården. Allt mycket verklighetstroget.

Besöket här i Sexdrega kan rekommenderas för en kvälls- eller dagsutflykt. Inträdespriset är fantastiskt, man lägger en peng i en burk på vad man själv tycker besöket är värt.

Den mycket händelserika dagen avslutades med lunch i en närliggande lunchrestaurang.

LARS REHN



Regementsmarschen 2019

För 12 gången ordnade Älvsborgs Regimentes Kamratförening marschen mellan Fristad till f.d. Älvsborgs Regimente.

Regementet har funnits i över trehundra sjuttio år i Sjuhärad och lades ner 1998, och var ett av de tre Landskapsregementen som bildades av Västgöta Knektar år 1624 på order från Kung Gustav II Adolf.

Anledningen till marschen, som i år genomfördes 12 oktober, är ett minne av regementets flyttning 1914 från Fristads Hed ca 18 km till dess nuvarande plats. Efter regementets nedläggning är det vår kamratförening som är arrangör för marschen samt att Älvs-

borgs Hemvärnsbataljon är medarrangörer.

Redan vid halv sju på lördagsmorgon var jag på plats för att ”duka” för starten och snitsla sista biten inne på Fristads Folkhögskolas område. Enligt väderleksrapporten var det regn i antågande men döm om min förvåning när det plötsligt uppenbarade sig en soluppgång, det väntade regnet dröjde fram emot eftermiddagen. Efter en stund kom mina fina medhjälpare Irene Samuelsson Ida och Mats Jonsson och snart kom de första marschentusiasterna som inte ville vänta tills den egentliga starten utan ivrigt snabbt iväg.

Som brukligt är tog hemvärnets avdelningschefer mot sin trupp och lämnade sedan av till bataljonschefen Christian Svensson under det att hem-





värnets musikkår spelade samt en ståtlig parad för fanan med fanmarsch.

Till alla åskådares och marschdeltagares glädje brukar Västgöta Ryttare rida hela marschvägen och för första gången hade de med sig en stor kraftig oxe. Det var så på den gamla tiden, för att få med sig förnödenheter drog oxarna en vagn, som ingick i trossen.

Förutom våra egna ryttare fick vi för första gången besök utav Smålands Kavalleri, bestående utav åtta stycken mycket stiliga kvinnor och män i sina imponerande vackra uniformer och fina hästar. Kommit ändå från Vetlanda för att förgylla vår marsch, jodå, de lovade att komma igen till nästa års marsch.

Glädjande är att det är nästan lika många kvinnor som män som går de 18 kilometrerna. Liksom föregående år deltog ca 20 flickor och grabbar från "Älvsborgs ungdom"

Några marschtillfällen har matte eller husse tagit med sig hunden. Tror att vi kan skryta med att kanske vi är den enda marschen som en matte med katt i band deltagit i för något år sedan.

De 18 kilometrerna går till att börja med längst Öresjös västsida, går sedan upp mot Rya Åsar fortsätter förbi Byttorps vägport, genom Ramnaparken och med mål vid f.d. Älvsborgs Regemente.

Vid målgången får deltagarna en fin medalj. Förutom två vätskekontroller under marschvägen serverar Hemvärnets kockar en mycket god lunch med dryck. Mycket trevligt och roligt för oss som arrangerar det hela är att nästan 100 % är mycket nöjda med sin marschdag.

**LARS REHN
BANLÄGGARE**



Husarer



Kvinnliga husarer

Där skall staden ligga

Januari 1619 slutbetalades Älvsborgs andra lösen. Utifrån dagens förhållanden vad avser befolkning och välstånd motsvarade den minst 1000 miljarder i dagens penningvärde. Denna lösen hade 46 år tidigare föregåtts av Älvsborgs första lösen som utifrån samma premisser uppgick till minst 500 miljarder.

Det är mot ovanstående bakgrund vi skall försöka förstå vilka tankar som rörde sig i huvudet på kung Gustav II Adolf då han den 6 mars 1619 som 25-åring passerade in i det område som sedan freden i Knäred 1613 ockuperats Danmark/Norge som pant. Förenklat motsvaras området av kommunerna Göteborg, Mölndal, Härryda, Partille, Lerum, Ale och Lilla Edet väster Göta älv.

Morgonen den 8 mars vaknade kungen efter en orolig natt i sitt gemak på Älvsborgs slott. Han hade redan vid sin ankomst konstaterat att slottet var i mycket dåligt skick efter sju års dansk ockupation. Dagen innan hade han i omedelbar anslutning till slottet inspekterat ruinerna efter staden Älvsborg som anlagts av farfar Gustav Vasa. Han och hans närmaste hade också rots över älven och inspekterat

resterna efter pappa Karl IX:s "Göteborg". Farfars stad anlades 1547 och brändes 1563 och den senare anlades 1603 och brändes 1611.

Efter en som vanligt omfattande frukost red han och hans närmaste via Kungens ladugård – Kungsladugård - och slottets skog – Slottskogen - ner längs den ridväg som långt senare blev Linnégatan Därifrån hade sällskapet tagit sig upp på den slybetäckta höjden som lystrade till namnet Risåsen. Senare skulle fästningarna Juteskrämman följt av Skansen kronan byggas på denna höjd. Vegetationen till trots var utsikten mot Göta älv hänförande. Några människor fanns inte att se eftersom dessa mer eller mindre frivilligt flyttat från området då det ockuperades av dansken i början av Kalmar-kriget (1611-1613).

På åsen genomfördes en terrängorientering som bland annat pekade ut ruinerna efter Lindholmens slott, Gullbergs fäste och Nya Lödöse. Slottet hade övergivits redan i mitten av 1300-talet då Älvsborgs slott anlades men platsen var ett av de sex alternativ som presenterats för kungen för att bygga en kombinerad fästning och handelsstad. Gullbergs fäste som i vår tid lystrar till namnet Skansen lejonet hade bränts 1612. Gullberget i kombination med Gullsbergs vassar och Mölndalsån



hade redan tidigare bedömdes ha potential att vara platsen för en mer ambitiös "fotnedsättning" i väst. Nya Lödöse som sedermera blev den gamla staden - Gamlestan – hade också potential även om denna aldrig utnyttjats fullt ut. Staden hade även den bränts av dansken 1612. De tidigare inspekterade ruinerna efter Älvsborgstaden och Karl IX:s Göteborg var ytterligare två alternativ. Som en joker i leken fanns det också det sjätte alternativet och det fanns rakt framför sällskapet på Risåsen. De sankna markerna runt Lilla- och Stora Otterhällan där "otter" för våra föregångare betydde utter.

Kungens vistelse på i området varade fram till den 13 mars. Exakt när och var är inte känt men det förefaller troligt att han någon gång under dessa dagar pekat och sagt "där skall staden ligga". Det vi med säkerhet vet är att han under återresan utfärdade tillfälliga privilegiebrev för den blivande staden på Jönköpings slott den 18 mars. Redan i mitten av juni samma år överlämnade ingenjören Johan Schultz i den första stadsplanen för det som var tänkt att bli Götarnas värn i väster

ERIK POUSAR



Besök på Skansen Kronan

Vi var 20 personer som besökte Skansen Kronan en mycket solig och fin dag.

Efter klättring uppför backen fick vi en underbar utsikt över staden Göteborg. Vi hade en mycket kunnig guide i Amanuensen Per Persson som kunde hela historien om gamla Göteborg och Skansen Kronan som uppfördes 1687-1689 på Ryssåsen (numera Risåsen). Erik Dahlberg ritade och Olof Örne-hufvud och Karl Magnus Stuart ledde arbetet med att bygga.

Murarna av gråsten är sju meter tjocka. Kronan på toppen är av trä och klädd med förgylld koppar. Placeringen av Skansen var väldigt bra då man hade en fin utsikt ända ut till inloppet av älven och Elfsborgs Slott.

Skansen har aldrig varit involverad i någon strid. Den fick tjäna som fängelse år 1854, då nära tvåhundra fångar flyttades över från Carlstens fästning i Marstrand, flera av dem dömda till livstid. År 1874 fungerade skansen som nödbostad för den snabbt ökande befolkningen. Göteborg köpte Risåsberget, som även kallas Skansberget av staten 1925 för 74 491 kronor och 18 öre.

I början av 1900 talet blev det ett Militärmuseum där uniformer och vapen kunde beskådas. Detta museum lades ner år 2004.



Kung för en dag

Numera är Skansen bara öppen för enstaka besök och fester.

Då vi fått en fin tur runt i fästningen och all information om hur Göteborg såg ut på 1600 talet avnjöt vi en fika i festsalen. Belättna med besöket tackade vi för oss

VID PENNAN BENGT G TÖNNÄNG

FOTO: L-E WENNERSTEN



Göteborg på 1600-talet



FAKTA

Göteborgs Hemvärns Veteranförening – GHVF

Du är välkommen att bli medlem i vår förening. Medlemskap i föreningen kan erhållas av varje Hemvärnsveteran, samt de som aktivt arbetat för Hemvärnets bästa under många år.

Vår målsättning är bland annat att främja och utveckla den sociala gemenskapen hos våra medlemmar, att främja studier och studiebesök i ämnen som berör försvaret och samhället och att anordna kamratträffar/möten/resor under gemytliga former.

Kontakta vår ordf. B.G.Tönnäng 070-3581594 eller sekr. J Jörgensen 0708-255452
Du kan också anmäla dig på ghvfgbg@gmail.com

Vi vill hylla följande medlemmar på deras bemarkelsedagar:

Ett stort grattis från vännerna i Kamratföreningen.

Födelsedagar 2020	Datum	År
Lennart Alm	02-jan	90
Lars-Ove Gustafsson	03-jan	75
Ulla Engblom	08-jan	75
Lennart Sjöström	15-jan	80
Ingvar Lundberg	11-feb	90
Hans Ljungmark	21-feb	70
Nils Melin	06-mar	85
Bengt Westin	06-mar	65
Bengt Karlsson	14-apr	75
Olle Everlund	17-apr	70
Torbjörn Johnsson	18-apr	75
Thomas Lundberg	22-apr	70
Eva-Lena Almroth	16-maj	70
Dan Bodin	27-maj	75
Ralph Olsson	06-jun	85
Alf Jacobsson	29-aug	90
Leif Gyllenhammar	26-sep	80
Sandor Csok	26-sep	80
Bill Nilsson	05-nov	85
Karl Olsson	27-nov	85
Uno Hansson	20-dec	85
Florencio Rubio	25-dec	70
Lars-Göran Olsson	30-dec	70



FÖRENINGEN FÖR GÖTEBORGS FÖRSVAR

Föreningen har sedan dess bildande 1912 haft som ändamål ”att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar inom Göteborg och Västsverige”.

Föreningen anordnar försvars- och säkerhetspolitiska informationsmöten, seminarier och debatter där kvalificerade deltagare från politik, myndigheter och akademi bidrar. Som medlem får man den fristående försvarstidningen ”Vårt Försvar”.

För att bli medlem betalas medlemsavgiften på 200 kronor för ständigt medlemskap till föreningens bankgiro 5703-5263. Skicka samtidigt ett mejl till sekreterare@goteborgsforsvar.se med ditt namn, adress och telefonnummer.

FÖRENINGEN HAR EN EGEN HEMSIDA:

www.goteborgsforsvar.se Surfa in och ta del av vårt program med föreläsningar och annan information!

VÅRT FÖRSVAR

Oberoende tidskrift sedan 1890

Nr 2, Juni 2019



EU:s säkerhets-
och försvarspolitik

Tidningen utkommer fyra gånger per år och innehåller många artiklar av stort värde för den som vill följa med i försvarsdebatten.

Återanvänd gärna tidningen genom att låta den hitta nya läsare.
Arbetsplatsens fikarum, släkting, pizzabutiken, frisören, idrottsklubben osv.